Ազգ
Azg armenian daily
13 ՅՈՒԼԻՍ 2002 ՇԱԲԱԹ 130 (2575)

Թուրք-իրանական հարաբերություններում նոր ճգնաժամ

ԱՆԿԱՐԱ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի եւ Իրանի միջեւ նոր ճգնաժամ է ծագել պաշտոնական Թեհրանի կողմից KADEK նորացված Քրդական բանվորական կուսակցությանը որպես ահաբեկչական կազմակերպություն գրանցելուց հրաժարվելու պատճառով: Ըստ «Թըրքիշ դեյլի նյուս» օրաթերթի, պաշտոնական այցով Անկարայում գտնվող Իրանի ներքին գործերի նախարար Աբդուլվահիդ Մուսավի Լարիի եւ վերջինիս թուրք գործընկեր Ռյուքյու Քյաջիմ Յուջելենի հանդիպումն այս պատճառով անցել է լարված մթնոլորտում, կողմերը նույնիսկ չեղյալ են հայտարարել երեկոյան նախատեսված համատեղ ընթրիքը: Իրանի ՆԳ նախարարը փոխարենը մեկնել է Կոնիա քաղաք, ուր հանդիպել է քաղաքապետ Ահմեդ Քայիանի հետ: Թուրքական կողմը Լարիին է փոխանցել զեկույց Իրանում ՔԲԿ-ի գործունեության վերաբերյալ, իսկ վերջինս հայտարարել է, որ փաստերը կուսումնասիրվեն:

ՀԱԿԱՀԱՅ ԽԺԴԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կրասնոդարի երկրում կրքերը դեռեւս չեն մեղմանում

ԼՈՒՍԻՆԵ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

Երեկ կեսօրին Կրասնոդարի երկրի չարտոնված հանրահավաքի հետ գրեթե միաժամանակ, Մոսկվայի «Միր նովոստեյ» գործակալությունում իրավունքի ինստիտուտը մամուլի ասուլիս կազմակերպեց «Ով եւ ինչպես կպաշտպանի ոչ ռուս ազգության քաղաքացիներին» թեմայով: Մասնակիցների թվում էին ինստիտուտի տնօրեն Կամիլջան Կալանդարովը, Պետդումայի պատգամավոր («Միասնություն» խմբակցություն) Ալեքսանդր Ֆեդուլովը, Մոսկվայի մարզի մարդու իրավունքների լիազոր ներկայացուցիչը, Ռուսաստանի հայերի միության երկու ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ ՌԴ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների լիազորված ներկայացուցիչը:

Բոլոր ելույթ ունեցողները կարեկցանք արտահայտեցին տուժած հայերի հանդեպ եւ խոսեցին ազգային ծայրահեղականության բոլոր դրսեւորումների ժամանակ իշխանությունների հանդես բերած անգործունության մասին: Պատգամավոր Ֆեդուլովն ազգայնականության բորբոքման մեջ մեղադրեց նաեւ Կոմկուսին՝ ի դեմս Կրասնոդարի նահանգապետ Տկաչովի եւ գեներալ Մակաշովի: Նա նաեւ ՌԴ ազգությունների գործերի նախարար Զորինին կոչ արեց անհապաղ հրաժարական տալ: Պատգամավորը նաեւ պատմեց, որ ինքը 5 անգամ ապարդյուն փորձել է Պետդումայի քննարկմանը ներկայացնել հակահրեականության եւ ազգայնականության դեմ պայքարի օրինագիծ եւ ընդհանուր առմամբ հավանություն տվեց վերջերս Դաշնության խորհրդի հաստատած «Ծայրահեղականության մասին» օրենքին: Նաեւ նշեց, որ իրեն միշտ ջերմորեն են ընդունել Հայաստանում, եւ Ռուսաստանի իշխանություններին ու հասարակությանը հորդորեց չլռել եւ աչք չփակել «ազգամիջյան հարաբերությունների ակնհայտ սրման» վրա:

Տես ➧ էջ 2

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄ

Մինչ Ջեմը նոր կուսակցություն է ստեղծում, Էջեւիթը նրա փոխարեն Գյուրելին է նշանակում

Թուրքիայում դրամատիկ դեպքերը հաջորդում են միմյանց: Վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը եղունգներով արդեն կառչած է մնում աթոռին, գտնելով, որ ներկա պահին չի կարելի կառավարությունը լուծարել: Դա կարող է լինել միայն այն դեպքում, երբ իր կուսակից պատգամավորների թիվը խորհրդարանում կնվազի 59-ի (այս մասին տես էջ 5): Նախորդ օրը պաշտոնից հրաժարված արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմի փոխարեն նա պաշտոնի կոչեց փոխվարչապետ Գյուրելին: Սակայն Էջեւիթի Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության պատգամավորների առնետավազքը շարունակվում է դեպի Իսմայիլ Ջեմ եւ ընկերներ: Վերջինս երեկ մամլո ասուլիս սարքեց եւ հայտարարեց սոցիալ-դեմոկրատական ուղղության նոր կուսակցություն ստեղծելու մասին: Իր եւ ընկերների հրաժարականը Ջեմը բացատրեց այն հանգամանքով, որ Էջեւիթի կառավարությունն ընդունակ չէ երկիրը դուրս բերել ներկա սոցիալ-տնտեսական կացությունից եւ առաջնորդել դեպի եվրամիություն: Հասկանալի է, որ Ջեմն էկոնոմիկայի նախարար Քեմալ Դերվիշին համարում է իր ստեղծելիք կուսակցության ղեկավար անդամ, այնինչ Էջեւիթը վերջինիս հայտարարեց իր կառավարությանը հավասարիմ նախարար:

Ռուսաստանի ՆԳ-ն խոստանում է դաժանորեն պատժել ազգամիջյան երկպառակություն հրահրողներին

Նման խոստումներ եւ հավաստիացումներ հաճախ են հնչել

ՄՈՍԿՎԱ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԲԻԲԻՍԻ: ՌԴ ՆԳ փոխնախարար Վլադիմիր Վասիլեւը, Ռուսաստանի կրոնական հարանվանությունների ներկայացուցիչների հետ հուլիսի 11-ին Մոսկվայում կայացած հանդիպմանը հայտարարել է, թե Ռուսաստանի ՆԳՆ-ն մտադիր է վերջ տալ ազգային երկպառակության եւ վանդալիզմի ակտերին: «ՆԳՆ-ն կօգտագործի օրենքի ամբողջ ուժը, իսկ հանցագործները դաժանորեն կպատժվեն»,- ասել է նա: Ըստ հանդիպման մասնակիցների, հակահրեական ցուցապաստառների ականապատումը, հակակովկասյան եւ ռասիստական գրությունները եւ սվաստիկաները տների պատերին ու ցանկապատերին Ռուսաստանում կրում են ավելի ու ավելի սպառնալի բնույթ՝ սպառնալիքներից ու կոչերից վերաճելով ֆիզիկական բռնության: Պղծվում են արդեն ոչ միայն հրեական սինագոգները, այլեւ մահմեդական գերեզմանոցներն ու մզկիթները:

Այլադավանների եւ օտարների նկատմամբ հայտարարությունների ու բռնությունների աճը եւ նույնիսկ մարդկանց բաժանումը յուրայինների եւ օտարների, արտասահմանյան փորձագետների կարծիքով, Ռուսաստանի կայունության ու միասնության համար լուրջ սպառնալիք է ներկայացնում, որը դեռեւս բավականին թերագնահատում են ռուսական իշխանությունները:

ՏԱՐԱԾՔ

Հեյդար Ալիեւը ընդունել է թուրք գեներալի

ԲԱՔՈՒ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 11-ին նախագահ Հեյդար Ալիեւը Բաքվում ընդունել է թուրքական բանակի ցամաքային զորքերի հրամանատար Հիլմի Օզկեկին: Ալիեւը գոհունակությամբ փաստել է երկու երկրների միջեւ համակողմանի կապերի հաջող զարգացումը, հաղորդում է «Թուրան» գործակալությունը: Անդրադառնալով երկկողմ հարաբերությունների հեռանկարներին, Ալիեւը կարծիք է հայտնել, որ Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթատարի նախագիծը կդառնա այն գոտին, որը երբեք չի կտրվի: Օզկեկը իր հերթին Ալիեւին հավաստիացրել է, որ Անկարան այսուհետ եւս կլինի Ադրբեջանի կողքին երկրի խնդիրների լուծման ժամանակ, այդ թվում եւ հայ-ադրբեջանական հակամարտության գործում:

Աբխազներին եւ բոլոր ցանկացողներին Ռուսաստանի քաղաքացիություն կտան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Վլադիմիր Ռուշայլոն երեկ Թբիլիսիում մամուլի ասուլիսի ընթացքում չի բացառել աբխազ բնակիչներին Ռուսաստանի քաղաքացիություն շնորհելու հնարավորությունը: Այս առիթով, ըստ «Ազատության», նա վկայակոչել է քաղաքացիության մասին Ռուսաստանի օրենքը: Ռուսաստանի Դաշնությունը քաջալերում է Ռուսաստանի քաղաքացիության շնորհումը քաղաքացիություն չունեցող անձանց: Նույնը վերաբերում է հայ, վրացի, թուրք բնակիչներին եւ բոլոր նրանց, ովքեր ուզում են Ռուսաստանի քաղաքացի դառնալ,- ասել է Վ. Ռուշայլոն:

Սոչիում առգրավվել է Երեւանից տարված 300 ադամանդ

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հուլիսի 12-ին Սոչիում՝ «Երեւան-Սոչի» չվերթով մեկնած մի ուղեւորից առգրավվել է 300 ադամանդ: Ռուսաստանի РТР հեռուստածրագիրը ուղեւորի անունն ու այլ մանրամասներ չհաղորդեց:

Կոնգրեսը արդարացրեց ՀԴԲ-ին եւ ԿՀՎ-ին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 12 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԲԻԲԻՍԻ: ԱՄՆ Կոնգրեսի հանձնախումբը հայտարարել է, որ չի կարողացել գտնել համոզիչ որեւէ վկայություն այն մասին, թե սեպտեմբերի 11-ի հարձակումը կարելի էր կանխել: Հանձնախումբը հետաքննել է այն պնդումները, թե Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն եւ Կենտրոնական հետախուզական վարչությունը անհրաժեշտ ձեւով չէին արձագանքել հարձակման նախօրեին ստացված նախազգուշացումներին: Շատերը հանձնախմբից սպասում էին հատուկ ծառայությունների սխալների մասին սենսացիոն վկայություններ, բայց այդ հույսերն արդեն հազիվ թե արդարանան: Ըստ «Վաշինգտոն փոստի», հանձնախմբի անդամներն ասել են, թե հատուկ ծառայությունների ստացած նախազգուշացումներից ոչ մեկը չէր կարող օգնել հարձակման կանխմանը:

ԱՄՆ-ը «Ալ Ղաիդայի» մարտիկներ է գտել Իրաքի հյուսիսում

Ամերիկյան հանրային հեռուստատեսության ալիքներով հինգշաբթի օրը ցուցադրվել է մի ժապավեն, որտեղ պատկերված են «Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական կազմակերպության հետ կապված իսլամիստական զինյալ խմբերից մեկի գործողություններն Իրաքի հյուսիսում՝ քրդական ինքնավար տարածքում: Ցուցադրված ժապավենի դրվագներից մեկում քուրդ քաղաքական գործիչ, դոկտոր Բարհամ Սալիհը Ռոյթեր գործակալության թղթակցին պատմում է, թե խումբը կազմված է 70-80 գրոհայիններից: Զինյալ արմատականների այդ խումբն Իրաքի հյուսիսում գործում է արդեն մոտ 3 տարի եւ ներկայումս իր վերահսկողության տակ է պահում մեկ տասնյակ գյուղեր:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Շահութահարկից խուսափողները չեն գերազանցում ցանկի 50 տոկոսը»

Նշում է պետեկամուտների փոխնախարարը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հարկային վնասներ ցույց տված եւ շահութահարկ չվճարած ընկերությունների մասին մեր երեկվա հրապարակման մեջ («Կոկա-կոլան», «Սիգարոնը», «Արմենալն» առանց շահույթի՞») նշել էինք, որ երեւույթի եւ դրա դեմ ձեռնարկվող միջոցառումների մասին ավելի մանրամասն պարզաբանումներ ստանալու համար կդիմենք իրավասու մարմիններին: Այդ նպատակով հարցազրույց ունեցանք պետական եկամուտների փոխնախարար Արմեն Ալավերդյանի հետ:

– Պրն Ալավերդյան, հարկային վնասներ ցույց տված 778 ձեռնարկությունների մասին խոսելիս չի կարելի միանշանակ պնդել, թե դրանք բոլորը շահույթ ունեն, բայց վնասներ են ցույց տալիս: Մեր համոզմամբ, դրանց մեջ առկա են ինչպես չհիմնավորված վնաս ցույց տված, այնպես էլ իսկապես վնասով աշխատող ձեռնարկություններ: Ի՞նչ կասեիք այդ առթիվ:

– Ասել, թե հարկային վնաս հայտարարագրողներից բոլորը հարկերից խուսափողներ են, սխալ է: Այդ ցանկում ընդգրկվածներին պետք է դասակարգել տարբեր չափանիշներով: Կան կազմակերպություններ, որոնք կատարած ներդրումների, կապիտալ շինարարության, նորոգումների, արտադրության ընդլայնմանն ուղղված այլ ծախսերի հաշվին ունեցել են ավելի շատ ծախս, քան շահույթ տվյալ տարում: Կան կազմակերպություններ, որոնք նախորդ տարիների ընթացքում են վնասներ ունեցել եւ փոխանցել են տարի առ տարի: Նրանք հինգ տարի իրավունք ունեն վնասը փոխանցել հաջորդ տարվան:

Տես ➧ էջ 3

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ նոր ակումբ Բերքանուշ գյուղում

Յուլիսի 12-ին Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության գործիչ Կարեն Կակոյանն այցելեցին Արարատի մարզի Բերքանուշ գյուղ, որտեղ տեղի ունեցավ հանդիպում գյուղի բնակչության

հետ: Հանդիպմանը ներկա էր նաեւ ՀՌԱԿ Արարատի շրջանակի ատենապետ Սամվել Մինասյանը: Արծարծվեցին գյուղին հուզող խնդիրներ. մասնավորապես կարեւորվեց գյուղում խորքային ջրհոր կառուցելը, որը բնակչությանը թույլ կտա ավելի զարգացնել գյուղատնտեսությունը: Հարություն Առաքելյանը, ծանոթացնելով հանդիպման մասնակիցներին կուսակցության պատմությանը եւ ծրագրերին, նշեց, որ կուսակցությունն ակտիվ մասնակցություն է ցուցաբերում տեղական ինքնակառավարման մարմինների եւ գալիք ՀՀ նախագահական, Ազգային ժողովի ընտրություններում: Այնուհետեւ ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանի կնքահայրությամբ կուսակցության շարքերն ընդունվեցին 11 նորագիրներ, եւ ձեւավորվեց Արարատի մարզի ՀՌԱԿ «Բերքանուշ» ակումբը, որի ատենապետ ընտրվեց գործարար Ռադիկ Կարապետյանը: Նորաստեղծ ակումբի ատենապետը եւ ակումբի անդամները, ընդունելով կուսակցության գաղափարախոսությունը, հավատացած են եւ վստահ տենչում են պետության կայացումը ժողովրդավարական, ազատական գաղափարախոսության ճանապարհով:

Հ. Ա.

Վաղարշակ Հարությունյանը բանակաշինության մեջ դեր չի ունեցել

Օրերս հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, պատասխանելով պաշտպանության նախկին նախարար Վաղարշակ Հարությունյանի պաշտոնանկության պատճառների վերաբերյալ լրագրողների հարցին, նշեց, որ պատճառը նրա պրոֆեսիոնալ թերացումներն էին, ու եթե Վաղարշակ Հարությունյանը մի քանի ամիս էլ մնար նախարարի պաշտոնում, բանակը քայքայման եզրին կհայտնվեր:

Ի հակադրություն այս հայտարարության, իրեն ընդդիմադիր անվանող մամուլում հրապարակումներ են լինում, որոնցում պնդում են, թե Վաղարշակ Հարությունյանը պաշտպանունակության ամրապնդման գործում մեծ ներդրում է ունեցել:

Ստեղծված իրավիճակի, ինչպես նաեւ Վաղարշակ Հարությունյանի մասին երեկ կարծիքներ հայտնեցին բարձրաստիճան սպայական կազմի ներկայացուցիչները, ովքեր աշխատել են նաեւ Վաղարշակ Հարությունյանի պաշտոնավարության ժամանակ:

ՀՀ պաշտպանության փոխնախարար Միխայել Գրիգորյան.

– Ծիծաղելի է այն պնդումը, թե Վաղարշակ Հարությունյանը բանակաշինության հարցում մեծ ներդրում է ունեցել: Ես ինքս բանակի կազմավորման տարիներին նրան չեմ տեսել: Այդ ժամանակներում Վաղարշակ Հարությունյանին Մոսկվայում եմ հանդիպել: Ես նրա վաստակը բանակաշինության գործում չեմ տեսել: Նրա պաշտոնավարման ժամանակահատվածում զինված ուժերը դժվարին իրավիճակում էին հայտնվել ու բռնամու հարձակման դեպքում դժվար կլիներ դիմակայել: Նրա պաշտոնավարման օրոք էր, որ համակարգում պառակտումներ սկսվեցին, ինչը, հաշվի առնելով բնագավառը, անթույլատրելի է: Վաղարշակ Հարությունյանը կարող էր հենց այնպես կոչում շնորհել, պաշտոնի նշանակել կամ անձնական նկատառումներով, ճնշման տակ որոշումներ ընդունել:

Կարծում եմ, Վաղարշակ Հարությունյանի նշանակումը նախարարի պաշտոնում սխալ էր, դա որոշ գեներալների, փոխնախարարների միջնորդության արդյունք էր:

Միգուցե Մոսկվայում եղած տարիներին Վաղարշակ Հարությունյանն ավանդ ունեցել է հարաբերությունների ստեղծման եւ այլ հարցերում, բայց բանակաշինության մեջ ես նրա ավանդը չեմ տեսել:

Կան մարդիկ, ովքեր պատասխանատու են իրենց անցյալի, ներկայի համար: Երկրորդ խումբն անպատասխանատուներինն է: Վաղարշակ Հարությունյանը երկրորդ խմբին է պատկանում:

Հայկազ Բաղմանյան՝ V բանակային կորպուսի հրամանատար, գեներալ-մայոր.

– Վաղարշակ Հարությունյանին 94–95 թվականներից եմ ճանաչում, նրա պաշտոնավարման ժամանակ ես եղել եմ բրիգադայի հրամանատար Տավուշի մարզում: Չեմ հիշում, որ նա որպես պաշտպանության նախարար Տավուշ կամ այլ մարզերի զորամասեր այցելեր: Խնդիրները, որ առաջանում էին, միշտ լուծվում էին փոխնախարարների մակարդակով:

Հ. Ա.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ի՞նչ է անհեթեթություն, պրն Ստեփան Դեմիրճյան

Երջանկահիշատակ Կարեն Դեմիրճյանի որդին՝ ՀԺԿ առաջնորդ Ստեփան Դեմիրճյանը, «Իրավունք» շաբաթաթերթի երեկվա համարում, պատասխանելով «Միացյալ Նահանգներ կատարած ձեր վերջին այցը բազում ենթադրությունների տեղիք տվեց, իսկ **«Ազգը»** գրեց, թե դրսի որոշ հայ մեծահարուստներ, այդ թվում Վաչե Մանուկյանը, կծախսեն որոշակի միլիոններ, որպեսզի ապահովեն ձեր հաղթանակը 2003 թ. նախագահական ընտրություններում» հարցին, ասում է. «Եվ, իհարկե, նորից հղում է արվում «վստահելի» աղբյուրների վրա: Գիտե՞ք, ես ինձ պարտավորված չեմ համարում ամեն անգամ հերքել ինչ-որ անհեթեթություններ: Ես ուղղակի այդքան ժամանակ չունեմ»:

Իրավամբ, հարգարժան պրն Դեմիրճյանը կարող է ուղղակի այդքան ժամանակ չունենալ հերքելու **«Ազգի»** երբեք հաղորդագրությունները, առավել եւս, որ դրանք ենթակա չեն հերքման: Պրն Դեմիրճյանի ամերիկյան հանդիպումների մասին մեզ Վաշինգտոնում տեղեկություններ են տվել ոչ թե ինչ-ինչ վստահություն ներշնչող աղբյուրներ, այլ Նյու Յորքի մեծահարուստ հայերից Գեւորգ Հովնանյանին ու լոնդոնահայ միլիոնատեր Վաչե Մանուկյանին մոտ կանգնած շրջապատից: Ընդ որում, այդ տեղեկությունները տրվել են վերջիններիս նախաձեռնությամբ:

Մենք շարունակում ենք պնդել, որ ՀԺԿ առաջնորդը Նյու Յորքում հանդիպում է ունեցել Մեծ Բրիտանիայում ՀՀ նախկին դեսպան, ՀՀ նախկին վարչապետ Արմեն Սարգսյանի հետ, ըստ մեր աղբյուրի՝ սփյուռքահայ մեծահարուստները նախնական խոստում են տվել ֆինանսական միջոցներ տրամադրելու պրն Դեմիրճյանի ընտրարշավի համար, ՀԺԿ առաջնորդի այցն ԱՄՆ ֆինանսավորել է Գեւորգ Հովնանյանը: Բացի այդ: Լրատվություն տալիս կամ հոդված հրապարակելիս **«Ազգը»** երբեք երկմտանքի առաջ չի կանգնում՝ դա ինչ-որ մեկի քիմքին հաճո՞ է: Տվյալ դեպքում, մենք Ստեփան Դեմիրճյանի՝ ԱՄՆ-ում ունեցած հանդիպումների մասին լուրերը տվել ենք մեր ընթերցողների համար: Ի դեպ, լուրջ քաղաքական գործիչներն իրենց քաղաքական գործունեության, հանդիպումների, արտասահմանյան ուղեւորությունների մասին մամուլին տալիս են հաղորդագրություններ: Եթե, անշուշտ, դրանք գաղտնի չեն կամ չեն ցանկանում գաղտնի պահել:

Լրագրողների գործը նաեւ նման գաղտնի հանդիպումներն ընթերցողների, առավել ընտրողների համար թափանցիկ դարձնելն է: Ինչը եւ արել է **«Ազգը»**:

Թ. Հ.

ԳՈՐԻՍ. ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Գայլեր օրը ցերեկով

Գորիսի ենթամարզում 24 գյուղ կա: Շուռնուխն ամենամերժվածներից է: Անտառի մեջ է, անտառի հույսին: Հողը բերրի չէ, ոռոգման ջուրը... անձրեւն է, Գորիս հասնելու համար տրանսպորտ հայթայթելն օրախնդիր է, ռադիոն մարած հիշողություն է, իշխանավորներն էլ Շուռնուխն ու շուռնուխցուն հիշում են ընտրությունների ճիշտ նախաշեմին: «Ի սեր Աստծո, էլ ոչ մի բանի մասին մի գրեք, միեւնույն է, իշխանավորներն իրենց քթից այն կողմ չեն տեսնում: Գրեք միայն գյուղի բկից կախ գայլերի մասին: Անտերները էնքան են լկտիացել, որ հիմա էլ օրը ցերեկով են գալիս: Վերջին 20-25 օրում 7 անասուն են շաղ տվել: Գյուղացիները վախենում են երեխաներին տնից դուրս թողնել, վախենում են այգիներում, անգամ տնամերձ հողամասերում մենակ մնալ: Պտրոցի բակում էլ են հաճախ հայտնվում», «Ազգի» հետ ունեցած զրույցի ժամանակ ասաց դպրոցի տնօրեն տկն Աղասյանը:

Գուցե գայլերի ցերեկային «արշավանքները» հիշեցնեն, որ կա Շուռնուխ, որ կան պտտահով երեւաններից եկած ու գյուղի մի թիզ հողի համար մարտնչած, այստեղ բնակություն հաստատած ու գյուղն իրենց, միայն իրենց ուսերին պահող մարդիկ, որ այս սարի դպրոցի առաջին դասարանում միայն գյուղապետ Կարենի դստրիկն է լինելու, որ համբերությունն ու տոկունությունն էլ սահման ունեն... ընտրություններին քիչ ժամանակ է մնացել:

ԼԵՆԱ ՀՈՎԱՍԱՓՅԱՆ
Գորիս

Ոչնչացվեցին մախառնենգ եւ անորակ ապրանքներ

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՀՈՒԼԻՍԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Յուլիսի 12-ին Երեւանի պետական աղբավայրում ոչնչացվել է մաքսանենգ ճանապարհով Հայաստան ներկրված 5500 տուփ ծխախոտ եւ տեղական արտադրության 5200 շիշ կոնյակ, գինի, օղի: Ինչպես հայտնեց ՀՀ պետեկամուտների փոխնախարար Մանվել Եգանյանը, շուրջ մեկ տասնյակ տեսակի ծխախոտի ոչնչացումը կատարվել է չդրոշմավորված արտադրանքի ոչնչացման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշմանը համապատասխան, իսկ կոնյակը, գինին եւ օղին ոչնչացվել են ընդունված ստանդարտներին դրանց որակի անհամապատասխանության պատճառով: Ըստ նրա, ապրանքի ոչնչացումը կատարվել է աղբավայրի հետ կնքված պայմանագրի շրջանակներում, իսկ դրա նպատակով ծախսվել է 10 հազար դրամ:

Փոխնախարարի խոսքերով, մաքսանենգ ապրանքն առգրավվել է շուրջ 130 տնտեսվարող սուբյեկտներից, որոնք ենթարկվել են 100-300 հազար դրամի վարչական տույժի:

Կրասնոարմեյսկում կրքերը դեռեւս չեն մեղմանում

Սկիզբը էջ 1

Ս. Կոիժովի ելույթի անհասկանալի այն արտահայտությունների ֆոնի վրա, թե ինքը «հակված չէ հայկական ջարդերը որակելու իբրեւ Մոսկվայի մարզում տարածված երեւույթ», Ռուսաստանի հայերի միության ներկայացուցիչների ելույթները միանգամայն համոզիչ էին թվում: Դրանք հանգում էին հետեւյալին.

– Հայ-ռուսական բարեկամությունն անխախտ է, եւ Հայաստանում բնակվող 15 հազար ռուսների նկատմամբ պատասխան գործողություններ չեն լինի.

– Ծեծի առանձին դեպքերը, որոնք առաջին հայացքից նման են խուլիգանության, ընդհանուր առմամբ կազմում են ազգայնական հարձակումների շղթա.

– Հայաստանն Անդրկովկասում Ռուսաստանի միակ ռազմավարական դաշնակիցն է, եւ լավ կլինեն՝ թե ոչ՝ չէ, որ հայերն ստիպված են իրենց երկրից հեռանալ եւ այստեղ որակավորում չպահանջող աշխատանք կատարել, որից հրաժարվում են տեղացիները.

– Հայերը եւ մյուսները կարող են հեռանալ Ռուսաստանից, բայց այդ դեպքում ի՞նչ են անելու ռուսները:

Հակահայկական քայլերի հետեւում տեսնելով ինչ-ինչ «հակառուսաստանյան ուժեր, որոնք ուզում են փլուզել երկիրը», նրանք իշխանություններին առաջարկեցին «իրենց թափ տալ եւ պաշտպանել պետության շահերը»:

Ի դեպ, Ռուսաստանի հայերի միությունը ծայրահեղականության դրսեւորումների կապակցությամբ համապատասխան հայտարարություն արեց, որտեղ մասնավորապես «խորին տագնապ է արտահայտվում ազգամիջյան հողի վրա հաճախակի դարձած ծայրահեղական քայլերի» առնչությամբ, վճռականորեն դատապարտվում են Ռուսաստանի հայ համայնքի ներկայացուցիչների նկատմամբ երիտասարդ սպաների խմբերի վայրագությունները: «Այդ բոլոր գործողություններն իշխանության թուլության, առանձին քաղաքական ուժերի անպատասխանատվության եւ Ռուսաստանի իրավապահ համակարգի ճգնաժամի վկայությունն են», նշվում է փաստաթղթում: Այնուհետեւ հայտարարության մեջ նշվում է, որ ծայրահեղական քաղաքական խմբավորումների գործողությունները «անուղղելի վնաս են հասցնում Ռուսաստանի Դաշնության, որպես բազմազգ եւ ժողովրդավար երկրի, շահերին ու հեղինակությանը»: ՌԴ նախագահին եւ կառավարությանն առաջարկվում է խիստ վերահսկողություն հաստատել եւ մեծացնել պահանջկոտությունն իրավապահ մարմինների նկատմամբ:

Մամլո ասուլիսի ժամանակի մեծ մասը գրավեցին ելույթները, ուստի հարցեր գրեթե չեղան: Չախողվեց նաեւ մասնակիցների համատեղ հայտարարություն ընդունելու փորձը Կոիժովի եւ Ֆեդուլովի տարաձայնությունների պատճառով:

Մինչդեռ Կրասնոարմեյսկում, վարչակազմի շենքի մոտ, երեկ կեսօրին չարտոնված հանրահավաք էր անցկացվում, որին մասնակցում էր մոտ 500 մարդ: Ըստ քաղաքապետ Վիտալի Պաշենցեւի, հանրահավաքի մասնակիցների մեծ մասը կիրակի օրը զանգվածային ծեծկռտուք սկսած երիտասարդների հարազատներն ու ընկերներն էին: Հանրահավաքի մասնակիցների թվում էին նաեւ Ռուսաստանի ազգայնական միասնության մի քանի ներկայացուցիչներ, որոնց նախաձեռնությամբ ցուցարարները ազգայնամոլական կարգախոսներ էին արձակում, մասնավորաբար պահանջում վտարել բոլոր կովկասցիներին: Հասկանալական է, որ նրանք պահանջում էին տեղի հայերին թույլ չտալ հիմնական գործ ունենալ, այլ խոսքով՝ գործարարությամբ զբաղվել:

Պետք է ասել նաեւ, որ քաղաքում նախորդ գիշերվանից ուժեղացվել է վերահսկողությունը, օմոնական ստորաբաժանումներ են բերվել, որոնք, տեղի իշխանավորների պնդմամբ, թույլ չեն տա հետագա անախորժություններ:

Հուսանք: Եթե այդպես լինի, ապա մոտ ապագայում այդ դեպքերի մասին կհիշեն միայն հիվանդանոցներում վիրավոր պառկած մի քանի անձինք, որոնց առջեւ ծառացած են այնպիսի կենսական խնդիրներ, թե որտեղից կարելի է դեղորայքի համար դրամ ճարել, եւ ինչպես պետք է կերակրեն իրենց ընտանիքներին: Կրասնոարմեյսկի հետ կապված կրքերը մեղմանում են, բայց Ռուսաստանի հասարակության լուրջ խնդիրներից մեկի լուծումը դեռ շատ ժամանակ կպահանջի: Դա հասարակության մեջ տիրապետող այլատյացությունն է՝ իրավապահների եւ մյուս պետական մարմինների անգործունության պայմաններում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Կրթական համակարգը եւ կոռուպցիայի գերի

«Մամուլն ընդդեմ կոռուպցիայի» ծրագրի շրջանակներում երեկ լրագրողների հանդիպումը կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանի հետ էր: Բնականաբար, մեկ ժամվա ընթացքում կոռուպցիոն երեւույթները ոլորտում վեր հանել չհաջողվեց, եւ չնայած նախնական տրամադրվածությանը՝ քննարկել խորքային երեւույթները, արծարծվեցին մակերեսային խնդիրներ: Մինչ զրույցի սկիզբը նախարարը լրագրողներին խնդրեց երկխոսությունը չկառուցել հարձակողական եւ պաշտպանական դիրքերից ելնելով, այնուհետեւ ներկայացրեց այն մոտեցումները, որոնք ոլորտում կոռուպցիայի դեմ արդյունավետ միջոց կարող են լինել: Լեւոն Մկրտչյանի խոսքերով, որքան հասարակությունը սոցիալապես անապահով է, այնքան շատ են կոռուպցիոն երեւույթները: Անհրաժեշտ է մարդկանց սոցիալական երաշխիքներ ապահովել, կարեւորագույն պայքարի միջոց է նաեւ աշխատանքի վարձատրության կարգը:

Կրթության եւ գիտության նախարարն ասում է, որ ընդունելության քննությունների համար մասնավոր պարապող դասախոսներին տրվող գումարները տարեկան մոտ 7-8 միլիոն դոլար են: Եթե սա մասնավոր գրպաններից ստվերից դուրս բերվի եւ համակարգվի, մեծ քայլ կատարած կլինենք: Ի դեպ, Լեւոն Մկրտչյանը որպես հեռանկարային քայլ նշում է մասնավոր պարապմունքների համակարգի վերացումը, հանրակրթական դպրոցը պետք է երեխային ապահովի անհրաժեշտ գիտելիքներ բուհ ընդունվելու համար: Մասնավոր պարապմունքների համակարգը, փաստորեն, դիմորդների համար անհավասար պայմաններ է ստեղծում. նրանց մոտ 50 տոկոսն այսօր մասնավոր դասախոսների թանկ ծառայություններից օգտվելու հնարավորություն չունի:

Անհավասար պայմանների առումով նախարարը կարեւոր է համարում քննության անցումային բալերի իջեցումը: Ապագայի համար նախարարը նշում է նաեւ ընդունելության քննություններում գիտելիքների արժեւորման նոր համակարգ, խոշորացված տեստային քննություններ:

Հանդիպումը առիթ էր խոսելու կոռուպցիայի մասին նաեւ այս համակարգում, իսկ կրթական ոլորտը հայտնի է իր կոռումպացվածությամբ երեւույթի ամենախորքային դրսեւորումներով, որ սկսվում է մանկապարտեզից մինչեւ բարձր գիտական համակարգ: Երեւի հասարակության մեղքի բաժինն էլ բավականին մեծ է: Մեզանից յուրաքանչյուրը երեւույթն սկսել է հանգիստ ընկալել եւ անհրաժեշտության դեպքում ինքը, քաջ գիտակցելով, որ երեւույթը խիստ բացասական է, պատրաստ է կաշառք տալ:

Կոռուպցիայի դեմ պայքարի մասին վերջերս մանավանդ շատ է խոսվում: Ու եթե խնդիրն այդքան լուրջ է, գործնական քայլերը պետք է փոխարինեն խոսքերին: Իսկ մինչ պատասխանատուները կլոր սեղանի շուրջ քննարկում են կոռուպցիայի դեմ պայքարի անհրաժեշտությունը, երեւույթը մեզանում ավելի սովորական է դառնում, եւ բազմաթիվ տաղանդավոր երեխաներ շարունակում են զրկվել բարձրագույն կրթություն ստանալու հնարավորությունից, երկիրն էլ՝ իր ինտելեկտուալ ներուժի ստվար մասից:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՀՅԴ-Ի ՍԵՄԻՆԱՐԸ

Ժողովրդավարական սոցիալիստական շարժում Հայաստանում

Հայ հեղափոխական դաշնակցության բյուրոյի նախաձեռնությամբ Երեւանի «Մետրոպոլ» հյուրանոցում երեկ սկսվեց «Դաշնակցության ընկերվարական գործը Հայաստանում» երկօրյա սեմինարը: Քննարկվող հիմնական թեմաներն են՝ ընկերվարական (սոցիալիստական) միտքն ու անելիքը ժամանակակից աշխարհում, սոցիալիստական գաղափարախոսության կիրարկումը Հայաստանի տնտեսական-քաղաքական ոլորտում, տնտեսական քաղաքականության եւ սոցիալական հարցերի սոցիալիստական լուծումներն ու մոտեցումները:

ՀՅԴ Հյուսիսային Իրան կենտրոնական կոմիտեի ներկայացուցիչ Վիգեն Բաղումյանի համոզմամբ, սոցիալիստական շարժումն այսօր հայտնվել է գաղափարախոսական տագնապի մեջ, դեռեւս բացակայում է համապարփակ նորոգված գաղափարախոսական համակարգը: Պատմական գիտությունների դոկտոր Հակոբ Հակոբյանը Հայաստանի երկարատեւ ճգնաժամի պատճառը համարեց երկրում առկա անսահմանափակ ազատական ռեժիմը եւ առաջարկեց ժողովրդավարական ընկերվարության ազգային մոդելի իր ըմբռնումը: Իսպանիայում սոցիալիստների կիրառած ռազմավարության փորձը, ինչպես նաեւ Գերմանիայի սոցիալ-դեմոկրատների ու Ֆրանսիայի սոցիալիստների որոնումները ներկայացրեց փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու Լեւոն Շիրինյանը: Նա նշեց այն նոր հարցադրումներն ու խնդիրները, որոնք ծառացել են սոցիալիստական շարժման առջեւ՝ ժամանակակից կյանքի պահանջներով:

Հայաստանի տնտեսական-քաղաքական ոլորտում սոցիալիստական սկզբունքների կիրառման վերաբերյալ ելույթ ունեցավ ՀՅԴ բյուրոյի Լիբանանի վերլուծական կենտրոնի տնօրեն Վարանդ Փափազյանը: Նա ընդգծեց, որ սոցիալիստական արդարության կայացումը ռազմավարական նշանակություն ունի ազգի գոյատեւման ու լիարժեք զարգացման ճանապարհին, եւ կարեւորեց ընկերային պահանջատիրության եւ ազգային միասնականության հարցերի քննարկումը:

Միջազգային իրավաբան, քաղաքագետ Արմինե Առաքելյանը խոսեց Հայաստանում սոցիալիստական գաղափարախոսություն կիրառելու անհրաժեշտության եւ պահանջարկի մասին: Նրա կարծիքով, այդ գաղափարախոսության անհրաժեշտությունը կա, քանի որ ժողովուրդն այսօր ապրում է քաղաքական, տնտեսական, հասարակական եւ մշակութային ողբալի վիճակում, որը պայմանավորված է ներազգային եւ միջազգային դրդապատճառներով, իսկ պահանջարկը դեռեւս ձեւավորված քաղաքական պահանջարկ չէ եւ ոչ էլ կազմակերպված քաղաքական պայքար: Ելույթի վերջում նա ներկայացրեց իր ռազմավարական առաջարկները: Երեկվա նիստի վերջին զեկուցողը՝ էթնո-քաղաքագետ, պատմական գիտությունների թեկնածու Աղասի Թադեւոսյանն այն տեսակետը հայտնեց, թե սոցիալիստական գաղափարախոսությունն անհամատեղելի է ոչ ժողովրդավարական սկզբունքների վրա կառուցված քաղաքական համակարգի հետ, ուստի առաջնային պայմաններից մեկը ժողովրդավարական պետության ու սկզբունքների առկայությունն է:

Չժխտելով հանդերձ, որ դեռեւս որպես կապիտալիստական երկիր չձեւավորված Հայաստանի քաղաքական դաշտում մեծ է հակակշիռ ստեղծելու անհրաժեշտությունը՝ խոշոր մոնոպոլիաների առաջացումը կանխելու համար, այդուհանդերձ, վստահ չենք, որ սոցիալիստական գաղափարախոսության հանդեպ հայ ժողովուրդը պահպանել է իր հավատը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Շահութահարկից խուսափողները չեն գերազանցում ցանկի 50 տոկոսը»

Սկիզբը էջ 1

Օրինակ, կան բանկեր, որոնք վնասներ են ունեցել 1999 թ. եւ փոխանցել են հաջորդ տարիներին: Կազմակերպություններ էլ կան, որ արտադրանք են թողարկել, բայց դժվարություններ են ունեցել իրացման հարցում: Սակայն կան կազմակերպություններ էլ, որոնց վնասն խսկապես զարմանք է առաջացնում: Նրանց վնասների արժանահավատության ուսումնասիրությամբ պետք է պարզվի, թե իրականում վնաս ունե՞ն եւ հիմնավորվա՞ծ է փաստաթղթերով այդ վնասը: Ի դեպ, ծախսերն ուռճացնելը եւ հարկերը թաքցնելն ընդունված սխեմա է ամբողջ աշխարհում, ինչը թույլ է տալիս շահութահարկ չվճարել: Մեր ցանկում էլ կան կազմակերպություններ, որոնց ծախսերը հիմնավորված չեն, եւ նրանց նկատմամբ կիրառելի է «Շահութահարկի մասին» օրենքի նոր փոփոխությամբ նախատեսված՝ ավելի ցույց տված վնասի 20 տոկոսի չափով տուգանքը:

– Դուք արդեն գիտե՞ք այդ ընկերություններին, թե՞ ենթադրում եք:

– Գիտենք: Դա ենթադրություն չէ: Նախարարի հրաման կար, որ հարկային մարմինները հարկատուներից հաշվետվություններն ընդունեն աշխատանքային հանձնաժողովների միջոցով: Այդ ընթացքում բողոքներ եղան, որ հարկային մարմիններն ուշացնում են հաշվետվությունների ընդունումը կամ դեպքեր են եղել վնասներն իջեցնելու պահանջով դրանց վերադարձնելու: Մի խոսքով մենք ռեեստր վարեցինք բոլոր վնաս ցույց տված ձեռնարկությունների համար: Կարող եմ առանձին-առանձին նշել կազմակերպությունների վնասները, դրանց առաջացման ժամանակաշրջանը, պատճառները, հաշվետվություններում նրանց բացատրությունները, հիմնավորումները: Այս վնասների վերահսկողությունը մենք ծրագրում ենք իրականացնել երկրորդ կիսամյակում, որովհետեւ հաշվետվությունները ընդունել ենք ապրիլ-մայիս ամիսներին: Երկրորդ կիսամյակում արդեն հացգեղական մոտեցում կլինի:

– Կարո՞ղ եք նշել, թե հարկային վնաս ցույց տված 778 ձեռնարկությունների ո՞ր մասն է շահութահարկից խուսափում:

– Այժմ դժվարանում եմ ասել, բայց դրանք չեն գերազանցի այդ ցանկի 50 տոկոսը:

– Ի՞նչ է տալիս հարկային վնասը հաջորդ տարիների համար:

– Հարկային վնաս ցույց տված տարվան հաջորդող տարում կազմակերպությունը շահութահարկի կանխավճար չի տալիս: Ավելին հարկային վնաս ցույց տված տարվա ընթացքում վճարած շահութահարկի կանխավճարները ձեւակերպում են որպես բյուջեին ավելի վճարված գումարներ: Դրանցով կամ այլ պարտավորություններ են փակում, կամ բյուջեից հետ են ստանում այդ գումարը: Հաջորդը՝ հարկային վնասի դեպքում, երբ օրենքը հնարավորություն է տալիս այն տարալուծել 5 տարվա վրա, կազմակերպությունը կարող է նաեւ ամեն տարի իր շահութահարկը չեզոքացնել այդ վնասի չափով: Այսինքն՝ 2001 թ. ցույց տված վնասը կարելի է մաշեցնել հաջորդ տարիներին:

– Ինչն է օրենքում նման դրույթի առկայության պատճառը, որը փաստորեն հարկերից խուսափելու սողանցքներ է թողնում:

– Նման դրույթի առկայությունը պայմանավորված է միջազգային չափանիշներով: Մենք 1990 թ. այդ դրույթն ընդունեցինք ներդրումները խթանելու համար, որպեսզի արտադրություն ստեղծող կամ ընդլայնող կազմակերպությունն իմանա, որ կասարվող ծախսերից շահութահարկ չի տա մինչեւ ծախսերի փոխհատուցումը: Դա արդար է եւ ճիշտ: Այլ բան է, որ դրանից փորձում են օգտվել այլ կազմակերպություններ եւս, ինչին ականատես ենք:

– Իսկ ի՞նչ պետք է արվի կամ արվում է դա թույլ չտալու համար:

– Նախ՝ այդ կազմակերպություններին հնարավորություն է տրված մինչ հարկային մարմինների ստուգում իրականացնելը ճշգրտել իրենց հաշվետվությունները: Երկրորդ՝ այս տարի հաջողվել է նվազեցնել եւ կազմակերպությունների թիվը (նախորդ տարի դրանք 4700 էին), եւ հարկային վնասների չափը (149 մլրդ դրամ 2000 թ. 2001 թ. 95-96 մլրդ դրամի դիմաց): Հուսադրողն ինչ-որ չափով այն է, որ այս երեւույթը համատարած չէ: Եթե վերլուծենք ցուցանիշները, կտեսնենք, որ այդ ցանկից 20-30 կազմակերպությունների վնասները կազմում են ամբողջ վնասի կեսից ավելին՝ մոտ 50 մլրդ դրամ: Անցյալ տարի այդ երեւույթի համատարած լինելուց լրջորեն անհանգստացած էինք, իսկ այժմ ինչ-որ տեղ կառավարելի է դարձել:

– Այսինքն՝ օրենսդրական այլ փոփոխության, բացի չհիմնավորված վնասի 20 տոկոսի չափով տուգանելու դրույթից, անհրաժեշտություն չկա՞:

– Կարծում եմ, որ այս պահին ոչ: Ուժեղ վարչարարության դեպքում կարելի է բացահայտել վնասի իրական պատճառները, եւ կազմակերպությունները, այդ խնդրի նկատմամբ ուշադրությունը տեսնելով, ավելի սթափ կլինեն ու իրատեսական թվեր կներկայացնեն:

– Իսկ առանձին ցանկով կհրապարակե՞ք արդեն կանխամտածված վնաս ցույց տվողների եւ շահութահարկից խուսափողների ցանկը:

– Հասարակությունն իրավունք ունի իմանալու այդ մասին: Կարծում եմ, որ այդ առաջարկը կարելի է քննարկել:

– Եթե ցույց է տրված 95-96 մլրդ դրամի վնաս, ապա որքա՞ն գումար չի մտել պետբյուջե:

– Եթե այդքան վնաս չլիներ եւ լիներ զրոյական վիճակ, դարձյալ ոչինչ չէր մտնի բյուջե: Եթե հաջորդ տարի լիներ 10 մլրդ դրամի շահույթ, ապա պետք է վճարեին դրա 20 տոկոսը: Սակայն 95 մլրդ դրամի վնասի առկայությունը հնարավորություն չի տա այդ 10 մլրդ դրամի շահույթը տեսնել:

– Ի՞նչ եք կարծում, օրենքի ուժի մեջ մտած նոր փոփոխությունը (20 տոկոսի չափով տուգանքի մասին) 2002 թ. հաշվետվություններում էական ազդեցություն կարծանագրի՞:

– Անպայման դրական անդրադարձ կլինի: Դա կախված է նաեւ մեր աշխատանքից: Եթե մեկ տարվա մեջ հնարավոր եղավ մի քանի տասնյակ միլիարդի իջեցում, ապա եկող տարի դա կշարունակվի: Կարծում եմ, որ մենք պետք է գնանք դեպի շահութահարկի տեսակարար կշռի աճ: Այս տարի դա չի լինի իհարկե, սակայն գալիք տարիներին տնտեսական կայուն աճի պարագայում պետք է շահութահարկի տեսակարար կշիռը պետբյուջեում աճի:

Մի՞թե Երեւանում կան ազատ տնտեսական գոտիներ...

Գուցե «ազատ» տնտեսվարողնե՞ր

Հունիսի 11-ից Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի հանձնարարականով մայրաքաղաքում արգելվեց ավտոմատ մեքենաների միջոցով սպասարկվող հյութերի բացօթյա վաճառքը: Արգելվել էր ուսումնասիրությունների հիման վրա, ըստ որոնց ավտոմատ մեքենաների միջոցով սպասարկված 73 նմուշ հյութերից 51-ի մեջ հայտնաբերվել են աղիքային խմբի միկրոբներ:

Քաղաքապետի հանձնարարությամբ համայնքներում կատարվեցին ստուգայցեր Երեւանի քաղաքապետարանի առեւտրի վարչության եւ ՆԳ վարչության կողմից:

Սակայն... Ստուգայցերից հետո ավտոմատ մեքենաների միջոցով սպասարկվող հյութերի բացօթյա վաճառքով զբաղվող որոշ կետեր շարունակեցին նույն հաջողությամբ գործել, որոշ կետեր էլ սկսեցին գործել որոշակի ընդմիջումներով: Օրինակ՝ կինոթատրոն «Այրարատի» տոնավաճառի մոտ գտնվող «կետը», առանց սեղանիկին փակցված առանձնահատուկ թույլտվության (ինչը կարելի է տեսնել որոշ այլ «կետերում»), շարունակում է մայրաքաղաքը պարուրած փոշու եւ անջուր, հակահիգիենիկ պայմաններում աշխատել: «Ձովհարային» տարբերակով աշխատում են նմանօրինակ «կետերը» Տիգրան Մեծի, Աբովյան փողոցներում:

Այս դեպքերում աղիքային խմբի միկրոբների հետ մեկտեղ հաշվի չի առնվում նաեւ վերջին ոչ կարճ ժամանակահատվածում քաղաքի կենտրոնական փողոցների «վերանորոգման» առայժմ միակ հետեւանքը՝ փոշին:

Ստացվում է, որ հերթական անգամ անհավասար պայմաններում են հայտնվում տնտեսվարող սուբյեկտները: Հերթական անգամ քաղաքային իշխանությունները անհետեւողական են, ավելի ճիշտ՝ մասնակիորեն անհետեւողական:

Այս ամենի համատեքստում ակնհայտ է երկու հանգամանք: Նախ, ավտոմատ մեքենաների միջոցով սպասարկվող հյութերի բացօթյա վաճառքի արգելումը հնարավորություն տվեց լրացուցիչ թույլտվություններ, ենթադրվում է՝ նաեւ գումարային «փոքրիկ նվիրատվություններ» մտցնել շրջանառության մեջ՝ այդ կերպ շրջանցելով արգելքը:

Երկրորդ հանգամանքն այն է, որ գուցե թե Երեւանում գործում են ազատ տնտեսական գոտիներ, ինչի մասին տեղյակ են միայն հատկապես «ազատ» տնտեսվարող սուբյեկտները:

Այս դեպքում նույն քաղաքապետարանը կարո՞ղ է պատասխանել, թե ո՞ր ազատ տնտեսական գոտում է «տնտեսվարում» ազատ տնտեսական մրցակցության իրավունքը եւ այդ ո՞ր հավասար պայմաններում:

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Անդրադարձ

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ահաբեկիչների ոդիսականը

Աշխարհի թիվ 2 ահաբեկիչ Այման ալ Զաւահիրիի կյանքը Բաքվում, գաղտնի, ձախողված ճամփորդությունը Չեչնիա, բանտարկությունը Մախաչկալայում, հաջողակ վերադարձը Աֆղանստան

Ինչպես խոստացել էինք «Ազգի» երեկվա համարում, որոշ կրճատումներով, թարգմանաբար ներկայացնում ենք աշխարհի թիվ երկու ահաբեկիչ, սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության գլխավոր կազմակերպիչներից Այման ալ Զաւահիրիի մասին պատմող հրապարակումը, որը տպագրվել է ամերիկյան ազդեցիկ եւ ամենամեծ տպաքանակով «The Wall Street Journal» օրաթերթում: Ամերիկյան նավթային խոշոր ընկերությունների շահերը ներկայացնող, ընդգծված թուրքամետ եւ ադրբեջանամետ պարբերականի այս հրապարակումը, որը Դաղստանի Դերբենտ քաղաքից ուղարկել են լրագրողներ Էնդրյու Հիգինսը եւ Ալըն Քոլիսոնը, դարձյալ հաստատում է Ադրբեջանի մեղսակցությունը համաշխարհային չարիք ահաբեկչությանը, իսլամական ահաբեկչական կազմակերպությունների գործունեությունը «ինտերնացիոնալ» Բաքու քաղաքում: Հիշեցնենք, ըստ ամերիկյան հետախուզական ծառայությունների, 1998 թ. օգոստոսին հենց Բաքվից է համակարգվել Քենիայի եւ Տանզանիայի ամերիկյան դեսպանատների պայթեցման գործողությունը, որի զոհը դարձան 224 անմեղ անձինք, ավելի քան 5 հազարը վիրավորվեց:

Հինգ տարի առաջ, ձմեռային մի գիշեր, կտրելով Կասպից ծովի եւ Կովկասյան լեռների միջեւ ընկած նեղ սեղը, Այման ալ Զաւահիրին աննկատ անցավ Ռուսաստան: Դոկտոր Զաւահիրին այսօր Ամերիկայի կողմից ամենապահանջվող մարդն է Ուսամա բեն Լադենից հետո: Եգիպտոսի «Իսլամական ջիհադ» ծայրահեղական կազմակերպության ղեկավարը գաղտնի առաքելությամբ ուղեւորվում էր Չեչնիա: Նա ճանապարհ էր ընկել փոքր ֆուրգոնով, երկու այլ հանցակիցների հետ, ուներ 6400 դոլար, գործարարի ինքնությունը հաստատող կեղծ անձնագիր, ձեռքի համակարգիչ, արբանյակային հեռախոս, հեռապատճենի մեքենա եւ բժշկական դասագրքեր:

Իր երկու դավակիցների՝ Ահմադ Սալամա Մաբրուկի, որը եգիպտական «Իսլամական ջիհադի» Ադրբեջանի բջիջն էր ղեկավարում (Բաքվում գրանցված էր «Bavari-C» առեւտրային ընկերության անվամբ), եւ Մահմուդ Հիշամ ալ Հեննավիի հետ դոկտոր Զաւահիրին ռուս-ադրբեջանական սահմանը հատեց 1996 թ. դեկտեմբերի 1-ին, կեսօրվա ժամը 4-ին: Եռյակը անվտանգ վայր էր փնտրում, իսկ Ռուսաստանի ապստամբ Չեչնիան՝ մահմեդական, խառնաշփոթ եւ անկախ շրջանը, խոստումնալից էր թվում: «Այնտեղ պայմանները հրաշալի էին», գրել է Զաւահիրին ձեռքի համակարգչում, որը գտնվել է Քաբուլում:

Այման ալ Զաւահիրին ճանապարհորդում էր Սուդանի անձնագրով, Աբդուլլա Իմամ Մոհամեդ Ամին կեղծ անունով: Դավակիցները՝ Մաբրուկը եւ Հեննավին, նույնպես ունեին կեղծ անուններ եւ կեղծ անձնագրեր, առաջինը՝ Սուդանի, երկրորդը՝ եգիպտոսի:

Սահմանային ծառայության աշխատակիցները ռուս-ադրբեջանական սահմանին տեսնելով, որ եռյակը չունի այցագիր, ձերբակալեցին եւ հանձնեցին Անվտանգության դաշնային ծառայությանը: Արաբներն ասացին, թե ներկայացնում են «Bavari-C» ադրբեջանական առեւտրային կազմակերպությունը: Նրանց ներկայացրած հասցեն գտնվում էր Բաքվում՝ խորհրդային ժամանակների մի կեղտոտ բնակարան: Հարեւաններն ասացին, որ մի ժամանակ մի քանի արաբներ վարձակալել են բնակարանը՝ «Bavaria Beer» գովազդային մեծ ցուցանակի հարեւանությամբ, հետո՝ հեռացել:

Դոկտոր Զաւահիրիին հաջորդ վեց ամիսներն անցկացրեց կիսաքանդ բանտում, դողը սրտում, թե ռուսները կբացահայտեն նրա ինքնությունը, երկար տարիներ կբանտարկեն կամ հետ կուղարկեն Եգիպտոս, որտեղ նրան մահապատիժ էր սպասում: «Աստված կուրացրեց ռուսներին, եւ նրանք չկարողացան պարզել մեր ինքնությունը: Այս ամիսների ընթացքում մեր ուղեկիցն Աստծո ողորմածությունն էր», գրել է դոկտոր Զաւահիրին:

Ապրիլին պրն Ամինի դատավարության ընթացքում (այսպես էին նրան դիմում դատավորները), դոկտոր Զաւահիրին ասում էր. «Չէի պատկերացնում, թե այցագրի հետ կապված խնդիրներ կծագեն»: «Ի՞նչ նպատակով ես անցել Ռուսաստան» հարցին Զաւահիրին պատասխանեց. «Ուզում էինք կաշի, դեղորայք եւ այլ ապրանքներ գնել»: Մեղադրող կողմի պահանջը՝ դատապարտել երեք տարի, դատավորը մերժեց եւ տվեց ընդամենը վեց ամիս: Արաբ եռյակն արդեն հինգ ամիս անց էր կացրել Մախաչկալայի բանտում, այսպիսով՝ շուտով ռուսները նրանց ազատ արձակեցին:

Քանմվեց մահմեդական կղերականներ երեք «առեւտրականներին» ազատ արձակելու խնդրագրությամբ դիմել էին Դաղստանի իշխանություններին: Ռուսաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Նադիր Խաչիլաեւը Դաղստանի գերագույն դատարանին գրեց, թե երեք «առեւտրականները» ժամանել են «ուսումնասիրելու առեւտրային շուկան» եւ պետք է ազատ արձակվեն: Այսօր պրն Խաչիլաեւը չի հիշում որեւէ բանտարկյալ արաբի: «Bavaria-C» ընկերության տնօրենից ռուսները ստացան խնդրանք: Ընկերության տնօրենի անունն Իբրահիմ էլղարուս էր՝ «Իսլամական ջիհադի» Բաքվի բջիջի ակտիվիստներից:

1997 թ. մայիսին, ազատվելով ռուսական բանտից, դոկտոր Զաւահիրին ապաստան գտավ Աֆղանստանում՝ իր ճակատագիրը հանձնելով Ուսամա բեն Լադենին: «Իսլամական ջիհադը», որի սկզբնական նպատակը Եգիպտոսում աշխարհիկ վարչակարգի տապալումն էր, դարձավ «Ալ Ղաիդայի» ամենախոշոր բաղկացուցիչը, իսկ դոկտոր Զաւահիրին՝ բեն Լադենի մերձավոր հավատարիմը, տաղանդավոր հետախույզը: Չեչնիայի փոխարեն Աֆղանստանը դարձավ դոկտոր Զաւահիրիի ապաստանը, իսկ թիրախը՝ Ամերիկան, ոչ Եգիպտոսը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՌԱՋԱՐԿ

Գոնե ընդօրինակենք հրեաներին

Հայաստան-սփյուռք երեւանյան համաժողովի ժամանակ քննադատական ձայներ հնչեցին, թե Ռուսաստանի լրատվական տարածքում չկա որեւէ կազմակերպված հայկական կամ գոնե հայամետ լոբբիստական ուժ: Անշուշտ, չի կարելի ասել, թե տեղի մամուլում, հեռուստատեսությունում, գործակալություններում, հրատարակչություններում չկան աչքի ընկնող հայազգի մասնագետներ, կամ ճանաչված խմբագիրներ, տնօրեններ, լրագրողներ, աստիճանավորներ եւ այլք (ի դեպ, նկատի ունենալով նրանցից մեկին՝ Ռուսաստանի ռադիոհեռուստատեսային հեռարձակողների ազգային ասոցիացիայի նախագահ Էդուարդ Սագալաեւի նորերս նշանակված առաջին տեղակալ Մանանա Ասլամազյանին, կոմունիստական թերթերից մեկը ողբակոչել էր. «Նույնիսկ հետաքրքրական է՝ «այդ ասոցիացիայի ղեկավարության մեջ արդյոք կա՞ն ռուս մեծամասնության ներկայացուցիչներ»): Սակայն Մոսկվայի հայության մեջ իրոք չկա այն ուժը, որը ուզենար ու կարողանար միավորել այդ կարողությունը: Թեեւ որոշ բան այնուամենայնիվ արվում է:

Հուսալ, թե որեւէ հասարակական ազգային կազմակերպություն կարող է ստանձնել նման ոչ դյուրին պարտականություն, անիմաստ է: Կարծում եմ, ներկա պայմաններում այդօրինակ լոբբիստական միավորիչ գործունեությամբ զբաղվելու ռեալ հնարավորություն ունի միայն Մոսկվայում Հայաստանի դեսպանության մամլո ծառայությունը: Անշուշտ, մեր դեսպանությունում նոր մարդիկ են նշանակված, եւ ամենայն հավանականությամբ նրանք չեն էլ հասցրել խորանալ այդ խնդրի մեջ: Ուստի տեղին կլինի մի այսպիսի զուգահեռ անցկացնել: Կարելի է համոզված ասել, որ ռուսաստանցի ամեն մի քիչ թե շատ հայտնի հրեա լրագրող անպայման կապ ունի Իսրայելի դեսպանության հետ, ընդ որում՝ այդ կապը երկկողմ է: Հրեա շատ լրագրողներ Ռուսաստանի հրեական կոնգրեսի ակտիվ գործիչներ են: Մինչդեռ ոչ մեկի համար գաղտնիք չէ, որ այդ «հասարակական» կազմակերպությունը անթաքույց վերահսկվում է Իսրայելի համապատասխան քաղաքական-դիվանագիտական մարմինների կողմից: Եվ եթե Ռուսաստանի վերջին տարիների քաղաքականությունը, ի տարբերություն ԽՍՀՄ-ի, ավելի շատ իսրայելամետ է, եւ արաբներն էլ ներկայացվում են որպես «թերավարտ» ազգ, ապա դրանում հսկայական է նաեւ տեղի «հրեականացված» ԶԼՄ-ների դերը: Անշուշտ, շատ առումներով հայերս խիստ հեռու ենք հրեաներից, բայց կարծում եմ, որոշ բաներ պարտավոր ենք գոնե ընդօրինակել: Թե ինչպես, այլ խոսակցության նյութ է: Պետական մոտեցում է պետք:

Որոշակի աշխատանք կարող են կատարել ՌԴ արտգործնախարարության մամլո կենտրոնում հավատարմագրված՝ Հայաստանի ԶԼՄ-ների թղթակցող լրագրողները: Ընդ որում՝ այս հարցում պետք է պարզություն մտցնել: Այն տպավորությունն է ստեղծվում, որ բազմաթիվ հավատարմագրվածներից սոսկ մի քանիսն են կատարում իրենց մասնագիտական պարտականությունները: Ըստ երեւույթին՝ շատերը շահագրգռված են միայն Մոսկվայում այդ արտոնության շնորհիվ ձեռք բերվող լեգալ բնակության հնարավորությամբ:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Հայաստանի խորհրդարանին չհաջողվեց օգտվել Ադրբեջանի սխալներից

Չգիտակցվեց Եվրախորհրդում սեփական դիրքերի ամրապնդումը

Դեռեւս մեկ տարի առաջ Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի համանախագահ լորդ Ռասել Ջոնսթոնը, Հայաստան կատարած այցի շրջանակներում, ՀՀ ԱԺ ամբիոնից հայտարարեց, թե ժամանակն է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներից տեղափոխել Եվրախորհուրդ: Այդ հայտարարությունը ռումբի ազդեցություն գործեց Հայաստանում, եւ այնուամենայնիվ բանաձեւը մասամբ դրվեց գործընթացի ճանապարհին:

Հենց դրանից հետո էր, որ ԵԽ ԽՎ-ում որոշվեց մոնիտորինգի հանձնաժողով ուղարկել կոնֆլիկտի գոտի, նշանակվեց զեկուցող, որի եզրակացություններից էին կախված, փաստորեն, թե ինչպես կընկալի Եվրոպան ղարաբաղյան հանգույցը: Հիշեցնենք նաեւ, որ մինչ այդ Բաքու այցելած Ջոնսթոնը մի շարք ադրբեջանամետ հայտարարություններ արեց, որոնց մի մասը չնայած հետագայում համարեց ադրբեջանական լրատվամիջոցների հերյուրանքներ, սակայն որոշակի տպավորություններ ստեղծվեցին ԵԽ-ի շրջանակներում: Նման պահվածքը, մոնիտորինգի հանձնաժողովի ստեղծումը եւ օրերս էլ Եվրոպայի խորհրդի գլխավոր քարտուղար Վալտեր Շվիմերի այցը Հայաստան փաստում են, որ ԵԽ-ն այնուամենայնիվ դեմ չէր լինի ավելի ներգրավվել հակամարտության կարգավորման գործընթացներում:

Եթե մի կողմից դա նորմալ երեւույթ չէ, մյուս կողմից՝ ԵԽ հավակնությունները լուրջ գործոն են եվրոպական լոբբիինգի առումով, որից, սակայն, առայժմ ոչ Հայաստանը եւ ոչ էլ Ադրբեջանը օգտվել չեն ուզում: Մասնավորապես Ադրբեջանը, որը ԵԽ-ում վերջին շրջանում բոլոր հնարավոր միջոցներով եղանակ էր փորձում ստեղծել, վերջին շրջանում այնպիսի քայլեր կատարեց, որոնք ոչ միայն քանդեցին կառուցած փխրուն բուրգը, այլեւ Եվրոպայի առջեւ ցուցադրեցին քաղաքակրթությունից իրենց անտեղյակությունը: Ադրբեջանը հրաժարվեց իր տարածք ընդունել մոնիտորինգի զեկուցողին, ավելին, պահանջեց փոխարինել վերջինիս: Թե ինչ ունեին զեկուցողից թաքցնելու ադրբեջանական իշխանությունները, ենթադրել միայն կարելի է: Սակայն, փաստը հստակ խոսում է այն մասին, որ գոնե ԵԽ-ի առջեւ ստանձնած պարտավորությունների կատարման առումով հարեւան երկիրը շատ հետ է ընկել: Այդ մասին է վկայում նաեւ այն հանգամանքը, որ, որոշ տվյալների համաձայն, Ադրբեջանի հայտարարությունը քաղբանտարկյալներին ազատ արձակելու կապակցությամբ, իրականությանը չի համապատասխանում:

Չնայած այս աղաղակող երեւույթներին, առայժմ ԵԽ-ում հանդուրժողականությամբ են վերաբերվում Ալիեւի իշխանությանը եւ զերծ են մնում պատժամիջոցներից: Այս առումով ԵԽ-ն Ադրբեջանին երկխոսության կոչ է անում, ինչը դեռեւս համարժեք արձագանք չի ստացել: Ինչ կհաջորդի դրան, ինչ միջոցների կդիմի ԵԽ-ն, մեզ համար, սակայն, երկրորդական է: Հիմնական ուշադրությունը պետք է սեւեռել Ադրբեջանի թույլ տված սխալներից օգտվելու հնարավորությունների վրա:

Հայաստանը եւ Ադրբեջանը Եվրոպայի համար ընկալելի են որպես Անդրկովկաս, եւ գերխնդիրը պետք է լինի՝ բեկում մտցնել այդ վերաբերմունքի մեջ եւ ցույց տալ ԵԽ-ին, որ եւ պարտավորությունների կատարման, եւ հակամարտության կարգավորման առումներով մենք ավելի մոտ ենք եվրոպական չափանիշներին: Իսկ դրա համար ավելի լավ ժամանակահատված, քան Շվիմերի այցն էր Հայաստան Ադրբեջանում կատարված վերջին իրադարձություններից հետո, հազիվ թե հնարավոր լինի գտնել:

Մինչդեռ Հայաստանի խորհրդարանում նման մոտեցումներ որդեգրելը դեռեւս չի ընկալվում: Վալտեր Շվիմերի հետ հանդիպման ընթացքում երկրի ընդդիմադիր ուժերի ներկայացուցիչներ՝ ԱՄ անդամ Ալեքսան Կարապետյանը եւ «Հայաստան» խմբի ղեկավար Մյասնիկ Մալխասյանը արծարծում են տեղական վերջին ընտրությունների կեղծման, նախագահի հավանական ռեյտինգի մասին ինչ-որ անհեթեթ հարցադրումներ, իսկ առավել առողջ ուժերը քար լռություն են պահպանում: Պարտավորությունների կատարման մասին ՀՀԿ խորհրդի անդամ Գալուստ Սահակյանի պարզաբանումներն այդ ֆոնի վրա կարող էին նաեւ լուրջ չընկալվել:

Մինչդեռ դա կարեւոր էր հենց խորհրդարանի համար՝ ստեղծել այնպիսի մթնոլորտ, որի շրջանակներում հասկանալի դառնար ԵԽ գլխավոր քարտուղարի համար՝ ինչու է Հայաստանում այդքան ցավագին ընկալվում մահապատժի վերացման խնդիրը, որը, ինչ խոսք, Ադրբեջանի ընդհանուր իրավիճակի համեմատությամբ շատ ավելի փոքր խոչընդոտ է:

Եթե սեփական հողում նույն քաղաքական ուժերը չեն ձգտում, նույնիսկ չեն էլ հասկանում, թե ինչ է իրենցից կախված՝ կանխելու երկրի հասարակական եւ ԵԽ-ի պահանջների միջեւ բախումը, ապա ոչ մի բարոյական իրավունք չեն կարող ունենալ քննադատելու ԵԽ-ում հայկական պատվիրակությանը՝ թերի լոբբիինգ իրականացնելու կապակցությամբ:

Անսպասելի թող չլինի, եթե Հայաստանից վերադառնալուց հետո Շվիմերը ինչ-ինչ քննադատական հայտարարություններ անի պարտավորությունների կատարման դանդաղ ընթացքի մասին:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Հուլիսի 11-ին վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթի Ձախ ժողովրդավարական կուսակցությունից հրաժարվեցին եւ 5 պատգամավորներ: Դրան հետեւեց արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմի հրաժարականը, որի մասին նա պաշտոնապես հայտարարելու էր երեկ: Ջեմի հրաժարականից երկու ժամ հետո պաշտոնից հրաժարվելու դիմումը Էջեւիթին ներկայացրեց նաեւ տնտեսության գծով պետնախարար Քեմալ Դերվիշը: Թուրքական հետ: Իսկ Անկարայում բանակցություններ վարող Միջազգային արժութային հիմնադրամի պատվիրակությունը, որը գլխավորում է Թուրքիայի գծով պատասխանատու Յուհկա Կահկոնենը, հուլիսի 11-ին միմիայն հանդիպում է Դերվիշին:

Այլ կերպ՝ Դերվիշը, բացի նախագահ Սեզերից եւ, թուրքական որոշ թերթերի վկայությամբ, բանակի աջակցությունից, ստանում է նաեւ միջազգային աջակցություն: Ինչ վերաբերում է Իսմայիլ Ջեմին, ապա նոր կառավարություն կազմելու պարտականությունները կհանձնարարի Ազգայնական շարժում կուսակցության նախագահ, փոխվարչապետ Դեւլեթ Բահչելիին, քանի որ նրա խմբակցությունը ներկա դրությամբ խոշորագույնն է Մեջլիսում: Բահչելին կհամաձայնի, թե ոչ, դժվար է ասել, բայց որ կառավարություն ձեւավորելու նրա հնարավորությունները խիստ սահմանափակ են՝ ակնհայտ է:

Եթե Բահչելին ստանձնի նախա-

Արտգործնախարարի պաշտոնից Իսմայիլ Ջեմի հրաժարականը վարչապետ դառնալու լուրջ հայտ է

պետհեռուստատեսությունը, ինչպես նաեւ մամուլը, Ջեմի հրաժարականը պայմանավորում են կառավարությունից վտարվելու փոխարեն պաշտոնից ինքնակամ հեռանալու անձնական նախաձեռնությամբ:

Նույնը կարելի է ասել Դերվիշի մասին: Ահա թե ինչու թուրքական թերթերը հուլիսի 12-ի համարներում գրում են. «Երբ Էջեւիթը Դերվիշի հրաժարականը խնդրեց, պատճառաբանելով, թե նա Ջեմի պես հարում է Ձախ ժողովրդավարական կուսակցությունից հեռացած պատգամավորներին, վերջինը համապատասխան դիմում ներկայացրեց նրան»: Դիմումից հետո, սակայն, միջամտում է նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերը, Էջեւիթն այս անգամ Դերվիշին խնդրում է միառժամանակ պաշտոնում մնալ, իսկ նա հետ է վերցնում հրաժարականի դիմումը:

Վերոհիշյալ աղբյուրների վկայությամբ, Դերվիշն առաջիկա 10 օրերին կշարունակի կատարել պետնախարարի պարտականությունները: Ի դեպ, փոխվարչապետ Մեսութ Յըլմազն իր հերթին Բրյուսելից զանգահարում է Էջեւիթին եւ զգուշացնում, որ Դերվիշն առայժմ չպետք է հրաժարական տա: Այդ ընթացքում ԱՄՆ պաշտպանության փոխնախարար Պոլ Վոլֆովիցը երկրում տիրող ներքաղաքական իրավիճակի մասին տեղեկություններ ստանալու համար հեռախոսազրույց է ունենում Դերվիշի արտգործնախարարի պաշտոնից նրա հրաժարականի հետ իրենց այցը Թուրքիա հետաձգելու մասին հայտարարում են Եվրամիության հանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Պրոդին եւ ԱՄՆ պաշտպանության փոխնախարար Վոլֆովիցը: Ուրեմն, Ջեմն առնվազն վայելում է ԵՄ-ի եւ ԱՄՆ-ի աջակցությունը: Թերեւս այս առումով պատահական չէ, որ Ջեմի հրաժարականի մասին լուրը CNN-ում հաղորդվում է ծրագիրն ընդհատելու գնով, իսկ համաշխարհային մամուլը դրան անդրադառնում է առանձնակի նշանակությամբ:

Պետնախարար Քեմալ Դերվիշին եւ արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմին Թուրքիայի ներսում եւ դրսում ցուցաբերվող ակնհայտ աջակցությունը վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթի պարագայում նշանակում է, որ նա զրկվել է ներքին ու միջազգային աջակցությունից: Ուրեմն մոտ է նրա հրաժարականը: Համենայն դեպս, Էջեւիթը հայտարարել է, որ Ձախ ժողովրդավարական կուսակցությունից հրաժարվող պատգամավորների թիվը եթե 59-ի հասնի, ապա կթողնի վարչապետի պաշտոնը: Ինչո՞ւ, որովհետեւ այդ դեպքում նրա կառավարությունը զրկվում է խորհրդարանական մեծամասնության աջակցությունից:

Ըստ երեւույթին, Էջեւիթի հրաժարականից հետո նախագահ Սեզերը գահի հանձնարարականը, նրա ծախողումից հետո Սեզերն ամենայն հավանականությամբ վարչապետ է նշանակելու Իսմայիլ Ջեմին: Ենթադրվում է, որ նա կառավարության կազմում կընդգրկի Էջեւիթին լքած պատգամավորների հենքի վրա կազմավորվող նոր կուսակցությանը, որը պատրաստվում է նախագահել ինքը, Մեսութ Յըլմազի «Մայր հայրենիք» եւ Թանսու Չիլլերի «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցություններին: Քանի որ այս երեք կուսակցությունների պատգամավորական տեղերը խորհրդարանական մեծամասնություն չեն ապահովում Ջեմին, ուստի նա իր ապագա կառավարության անխափան գործունեությունն ապահովելու համար ակնկալում է իսլամական «Արդարության եւ բարգավաճման» կուսակցության աջակցությունը դրսից:

Քաղաքական վերջին զարգացումները Թուրքիայում այնքան արագընթաց են, որ երկրի ներքաղաքական իրավիճակն անկանխատեսելի է դարձել: Հակառակ իրավիճակին միանգամայն կանխատեսելի է ինչպես վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթի, այնպես էլ նրա Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության ճակատագիրը: Դա, ըստ երեւույթին, որոշված է: Անորոշը թերեւս Իսմայիլ Ջեմի վարչապետության եւ ապագա կառավարության նկատմամբ Թանսու Չիլլերի մոտեցումն է:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ-ԻՐԱՆ

Հեյդար Ալիեւը կայցելի Թավրիզ, եթե Իրանի իշխանությունները թույլ տան

Ադրբեջանի նախագահը, երբ Իրանի Արեւելյան Ատրպատականի նահանգապետ Մուհամեդալի Սուբհանուլլահը հրավիրել է պատասխան այցով լինել Թավրիզում, իրանցի հյուրին հիշեցրել է 1994 թվականը, երբ Իրան պաշտոնական այցի ժամանակ ցանկանում էր լինել Թավրիզում, սակայն Թեհրանի իշխանությունները դրա հնարավորությունը չտվեցին: Բաքվի «Զերկալո» նկատում է, որ, ըստ էության, Թեհրանն Ալիեւին Թավրիզ այցելելու հնարավորությունից զրկեց նաեւ այս տարի, երբ Ադրբեջանի նախագահը, կրկին պաշտոնական այցով, Իրանում էր:

Ինչպես հայտնի է, ըստ երկկողմ պայմանավորվածությունների, Իրանը պետք է հյուպատոսարան բացեր Նախիջեւանում, Ադրբեջանը՝ Թավրիզում: Նախիջեւանում Իրանի հյուպատոսարանը գործում է շուրջ տասը տարի, մինչդեռ տարբեր պատճառաբանություններով Թեհրանը ձգձգում է Թավրիզում ադրբեջանական հյուպատոսության բացումը:

«Զերկալոն», վկայակոչելով դիվանագիտական աղբյուրներ, գրում է, որ Բաքուն մի անգամ Թեհրանին տեղեկացրել է Նախիջեւանում իրանական հյուպատոսությունը փակելու հնարավորության մասին, որին Իրանը պատասխանել է, որ հյուպատոսության գործունեությունն ավելի շատ օգուտ է բերում Ադրբեջանին:

Իրանում ներքաղաքական լարվածության նշաններ են նկատվում

Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում սիրված այաթոլլաներից Թահերին չորեքշաբթի օրը հրաժարական է տվել, հաղորդում է BBC-ն: Թահերիի հրաժարականը, ինչպես նաեւ այաթոլլայի ելույթը, որում հանրապետության իշխանությունները քննադատվել էին կոռուպցիայի, երկերեսանիության, ճնշման քաղաքականություն վարելու, իսլամական ուղուց շեղվելու մեջ, բորբոքել է ներքաղաքական կրքերը: Անշուշտ, սա առաջին դեպքը չէ, երբ քննադատություն է հնչում հանրապետության կրոնական իշխանությունների հասցեին, սակայն առաջին դեպքն է բարեփոխական նախագահ Խաթամիի 1997 թ. իշխանության գալուց հետո, երբ քննադատողի դերում հանդես է գալիս պահպանողական ճամբարի ներկայացուցիչը՝ Իրանում մեծ հարգանք վայելող այաթոլլա Թահերին:

Թահերիի ելույթի էությունն այնքան նրբանկատ է, որ Ազգային անվտանգության բարձրագույն խորհուրդը հրահանգ է իջեցրել մամուլին՝ այդ թեմայի շուրջ հոդվածներ չտպագրել, դրանք լինեն այաթոլլային պաշտպանող թե քննադատող: Նշենք, որ խորհուրդը ղեկավարում է երկրի նախագահ Խաթամին:

Մինչ այդ, բարեփոխականների գլխավոր թերթը՝ «Նո ռուզ» («Նոր օր»), հրապարակել էր Իրանի խորհրդարանի 125 պատգամավորների հայտարարությունն՝ ի պաշտպանություն այաթոլլայի: Թերթը, մեջբերելով Թահերիի խոսքերը, գրում է, որ այլեւս հնարավոր չէ հանդուրժել երկրում տիրող խառնաշփոթը:

Բարեփոխիչների տեսակետներն արտահայտող եւ Իրանում հայտնի գաղափարախոս Աբաս Աբդին նախագահ Խաթամիին հորդորել է՝ կամ երկրում բարեփոխումներ անցկացնելու անհրաժեշտությամբ կազմակերպել հանրաքվե, կամ հրաժարական տալ:

Պահպանողականների տեսակետներն արտահայտող մամուլը խիստ կասկածում է հրաժարական տալու մասին Թահերիի հայտարարությանը: Պահպանողականները, որոնք Իրանի կրոնապետ այաթոլլա Խամենեիի քաղաքականության պաշտպաններն են, պնդում են, որ բարեփոխիչները շահագործում են ծեր ու վատառողջ Թահերիին, ստիպել են նրան հրաժարականի դիմում գրել կամ հենց իրենք են կեղծ հրաժարական ներկայացրել Թահերիի անունով:

1979 թ. Իրանում Իսլամական հեղափոխության հաղթանակից այս կողմ երկրի ներքաղաքական լարվածությունը գագաթնակետին էր հասել 1999 թ. հուլիսին՝ ուսանողների ցույցերի ընթացքում: Այդ օրերին Իրանի տարբեր քաղաքներում փողոց էին դուրս եկել մի քանի միլիոն իրանցիներ՝ նախագահ Խաթամիից պահանջելով երկրում արագացնել բարեփոխումների գործընթացը:

Թ. Հ.

Ջիբրալթարը կդառնա անգլո-իսպանական տիրույթ

Մեծ Բրիտանիան համաձայնել է, որ իր գաղութ Ջիբրալթարը դառնա իսպանա-բրիտանական ընդհանուր տիրույթ: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ երեկ իր ելույթում այդ մասին հայտարարել է Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեկ Սթրոն: Նա երկրի խորհրդարանում ընդգծել է, որ Մադրիդի հետ 12 տարվա բանակցություններից հետո «համաձայնեցվել են որոշ հիմնարար սկզբունքներ», մասնավորեցնելով, որ «Ջիբրալթարում պետք է կիրառվի Բրիտանիայի եւ Իսպանիայի համատեղ ինքնիշխանության սկզբունքը»:

Միաժամանակ Սթրոն հայտնել է, որ Ջիբրալթարի վերաբերյալ բանակցությունների հերթական փուլը հետաձգվել է եւ տեղի կունենա աշնանը: Ենթադրվում է, որ Լոնդոնի կողմից Ջիբրալթարում Մադրիդի մասնակի ինքնիշխանության պաշտոնական ճանաչման դեպքում տիրույթի բնակիչներին կառաջարկվի հանրաքվե անցկացնել, որպեսզի պարզվի նրանց վերաբերմունքը տվյալ իրադարձության առթիվ:

Վատիկան. Ո՞վ կհաջորդի Հռոմի պապին

Հեռուստատեսություններին Հովհաննես Պողոս 2-րդ պապի յուրաքանչյուր հայտնություն առավել հաստատում է այն մտավախությունը, որ նա չափազանց տկար է՝ շարունակելու աշխարհի մեկ միլիարդ կաթոլիկների առաջնորդը լինելու իր առաքելությունը:

Չնայած Վատիկանի պաշտոնական աղբյուրները նշում են, որ նրա մտավոր կարողությունները պայծառ են դեռեւս, նրանք, այդուհանդերձ, չեն թաքցնում այլեւս, որ պարկինսոնյան հիվանդությունը մի շարք այլ անհանգստությունների հետ 82-ամյա հոգեւոր առաջնորդին դարձրել է համարյա անկարող իր առօրյա պարտականությունները կատարելու: Մի ժամանակ 17 ժամվա ակտիվ աշխատանքի սովոր պապն այժմ ավելի հաճախ է ննջում եւ ընդմիջում անում, շատ պարտականություններ թողնելով իրեն շրջապատողներին:

Ըստ «Թայմ» շաբաթաթերթի հունիսի 10-ի համարի, նրանց մեջ առաջին հերթին, անշուշտ, ծանրակշիռ կարդինալներ են, օրինակ, ծագումով գերմանացի պահպանողական Ջոզեֆ Ռադզինգերը, կամ եպիսկոպոսների միաբանության առաջնորդ բյուրոկրատ Ջիովաննի Պատիստա Ռեն, որոնց այժմ թույլ է տրված իրենց առօրյա աշխատանքը ժամաբաշխել առանց պապի հսկողության:

Բայց Վատիկանի ներսում հավաստի աղբյուրներն ակնարկում են, որ իսկական իշխանությունը շատ համեստ մի լեհ կրոնավորի ձեռքերում է, որին անվանում են դոն Ստանիսլավ:

1978-ին, երբ Հովհաննես Պողոս 2-րդը դարձավ Վատիկանի ավելի քան չորսդարյա պատմության մեջ առաջին ոչ իտալացի պապը, նա իր հետ Կրակովից Հռոմ բերեց իր անձնական քարտուղար մոնսինյոր Ստանիսլավ Ջիվիշին, որը դեռ 1966-ից սկսել էր աշխատել նրա հետ: Երբ 1981 թ. մահափորձ կատարվեց պապի դեմ, Ջիվիշն էր, որ իր ձեռքերի մեջ պահեց նրան:

Նա գրեթե ամեն րոպե պապի կողքին է, քնում է նրա ննջարանի կողքի սենյակում եւ հետեւում նրա ամեն մի քայլին:

«Ոչ, նա սոսկ սովորական պահապան չէ: Նրան է վստահված այժմ կարեւոր իրադարձություններ եւ հանդիպումներ նշանակելու պարտականությունը», ասում է Վատիկանի պաշտոնական անձնավորություններից մեկը, որը ցանկացել է անանուն մնալ: «Նա հանգիստ բնավորություն ունի եւ հավասարիմ քարտուղար է, բայց անհավասալի իշխանություն ունի, որը կարողանում է ճիշտ օգտագործել»: Նա վերջերս խափանել է եպիսկոպոսներից մեկի նշանակումը բարձր պաշտոնում, պատճառաբանելով, որ նա ավելի պիտանի է պապի անձնական կարիքները հոգալու համար: Ինչքան վատթարանում է Հովհաննես Պողոս 2-րդի առողջությունը, այնքան ավելանում են 63 տարեկան Ջիվիշի ազդեցության ոլորտն ու հեղինակությունը: Ասում են՝ պապի եւ Ստանիսլավի հարաբերությունները շատ նման են հայր-որդի հարաբերություններին:

Գաղափարական կամ ինտելեկտուալ հարցերում այնքան էլ աչքի չընկնող հոգեւորականն ավելի շատ միջնորդի դեր է կատարում պապական արքունիքի ներսում իշխանություն ունեցող կղերականների միջեւ: Գաղտնիք չէ, որ պապի առողջական վիճակի վատթարացմանը զուգահեռ՝ աճում են նրանց անհատական փառասիրությունները:

Ներկայումս, սակայն, քննարկման առաջնահերթ առարկա են պապի ճամփորդական ծրագրերը: Ինչպես նախապես հաղորդվել է, հուլիսին 23-ից օգոստոսի 2-ը նախատեսվում են նրա այցելությունները Կանադա, Մեքսիկա եւ Գվատեմալա: Կկատարի՞ նա այդ ճանապարհորդությունը, միայն Ջիվիշը կարող է որոշել, քանի որ բացի հոգ տանելուց նա նաեւ շատ լավ է հասկանում նրա հոգեկան աշխարհը:

Հ. Օ.

Մարոկկոն զավթել է իսպանական կղզյակ

Մարոկկոյի հյուսիսում Իսպանիային պատկանող Սեուտա փոքրիկ քաղաքից ոչ հեռու, մաղրիբյան թագավորության մեկ տասնյակ զինվորներ ափ են իջել իսպանական անմարդաբնակ Պերեխիլ կղզյակում, այնտեղ ճամբար խփել եւ Մարոկկոյի դրոշ պարզել: Այդ մասին տեղեկացնում է Մադրիդի «Էլ Մունդո» օրաթերթը երեկվա համարում: Իսպանիայի արտգործնախարարությունը հայտարարությամբ խստիվ դատապարտել է Մարոկկոյի գործողությունները եւ պահանջել է անհապաղ ազատել կղզյակը: Հայտարարության մեջ ընդգծվում է, որ այդ գործողությունները հակասում են 1991 թ. երկու երկրների ստորագրած բարեկամության, բարիդրացիության եւ համագործակցության պայմանագրի դրույթներին:

Սակայն Մարոկկոյի թագավորությունն իր քայլը պատճառաբանել է Ջիբրալթարի նեղուցում «անօրինական գաղթի եւ ահաբեկչության դեմ պայքարի կենտրոն ստեղծելու» անհրաժեշտությամբ: Ռոյթեր գործակալությունն այս կապակցությամբ հիշեցնում է, որ Իսպանիայի եւ Մարոկկոյի հարաբերություններում լարվածություն է տիրում անցյալ տարվա հոկտեմբերից, երբ պաշտոնական Ռաբաթը Մադրիդից հետ կանչեց իր դեսպանին: Դրանից հետո Մարոկկոն շարունակ սրում էր լարվածությունը՝ Իսպանիային հասցեագրելով զանազան մեղադրանքներ:

Պ. Ռ.

Կինո

Ուրախ դեմք տխուր խաղի ժամանակ

Հունիսի 30-ին ավարտվեց Մոսկվայի 24-րդ միջազգային կինոփառատոնը, որի հորիզոնում միջազգային աստղեր այդպես էլ համարյա չերեւացին: Շերոն Սթոունի կամ Ռիչարդ Գիրի հայտնության հետ կապված մեծ հույսերն ի դերեւ ելան, իսկ հայրենական կինոյի հին ու նոր աստղերի եւ աստղիկների պճնազարդ առատությունը ավելի շուտ հիշեցնում էր «փառապանծ անցյալի» համամիութենական կինոփառատոները:

Ստանիսլավսկու անվան մրցանակը՝ ստեղծագործական վաստակի համար, շնորհվեց Հարվի Քայթելին, որին արեւմտյան աստղերի աղետալի պակասության ֆոնին, բնականաբար, բաժին էր ընկել փառատոնի ամենաերեւելի հյուրը լինելու պատիվը:

Անցյալ տարի նույն մեծարանքին արժանացած Ջեք Նիքոլսոնն իրեն շնորհված մրցանակը մոռացավ բեմում:

Հարվի Քայթելը բարեկրթորեն իր պարտքը համարեց երկարաշունչ ճառ արտասանել՝ մտաբերելով Բրուքլինում անցած իր մանկությունը (նա ծագումով ռումինական հրեա է), միջուկային հարձակման սպառնալիքը սառը պատերազմի այդ տարիներին, չմոռացավ, իհարկե, նաեւ երջանկահիշատակ Ստանիսլավսկուն, Վախթանգովին, Չեխովին, Նեմիրովիչ-Դանչենկոյին, Բոլեսլավսկուն եւ մյուսներին:

Մի խոսքով, Ստանիսլավսկու անվան մրցանակի դափնեկիրը ամեն կերպ հավաստեց իր գոհունակությունն ու պատկառանքը, մոսկովյան փառատոնն էլ շեշտեց, որ գիտե այն մարդկանց հարգը, ովքեր գնահատում են ռուսական մշակույթը:

«Դրուժբա նարոդով» հանդեսի լավագույն ավանդույթներով, որտեղ ժամանակին տպագրվում էին փառատոնի ժյուրին գլխավորող Չինգիզ Այթմատովի գործերը, գլխավոր մրցանակը՝ «Ոսկե սուրբ Գեւորգը», ընծայվեց Տավիանի եղբայրներին՝ Լեւ Տոլստոյի «Հարություն» վեպի հերթական կինոտարբերակի համար (դեռ 1934-ին ասպարեզ եկավ Ռուբեն Մամուլյանի էկրանացումը՝ «Մենք նորից ենք ապրում» վերնագրով, իսկ 1960-62-ին վեպն էկրանավորել է խորհրդային կինոյի վարպետ Միխայիլ Շվեյցերը):

Փառատոնի նախագահ Նիկիտա Միխալկովին հաջողվել էր մի կերպ համոզել Տավիանի եղբայրներից մեկին՝ 72-ամյա սինյոր Վիտտորիոյին, որպեսզի գոնե մի օրով, առանց վիզայի, «մեն մի կետիով» գա Մոսկվա՝ մրցանակն անձամբ ստանալու: Այդ հորդորանքի վրա արժեր ժամանակ ծախսել, թեեւ իտալական կինոյի վետերանն իրեն «կիսառեժիսոր» անվանեց, որի մյուս կեսը մնացել է Իտալիայում, նույնիսկ «կիսատ» Տավիանիի ելույթը միակ հրավառությունն էր մոսկովյան փառատոնի անշուք ու ձանձրալի փակման արարողությանը: Մինչդեռ կենդանի դասականների նոր «Հարությունը» Մոսկվայում ավելի շատ հիասթափության տեղիք տվեց՝ ի թիվս փառատոնային այլ հուսախաբությունների:

Դեռեւս փառատոնի նախաշեմին Նիկիտա Միխալկովը հայտարարել էր, թե ճաշկերույթները համեստ կլինեն («բոլորին սաղմոն չի հասնի»), բայց դրա փոխարեն ֆիլմերի ծրագիրը կբավարարի ամենապահանջկոտ քննադատների ճաշակը՝ նկատի ունենալով մրցույթին մասնակից Տավիանիների, Քշիշտոֆ Զանուսիի, Բոբ Ռեյֆլսոնի, Գորան Բրեգովիչի եւ այլ ճանաչված դեմքերի գործերը:

Իրականում աննկատ չմնաց, որ փառատոնի բացման առթիվ Մոսկվա գետի ափին կազմակերպված ընդունելությանը բոլոր ցանկացողներին էլ սաղմոն հասավ, բայց մրցութային ծրագրում ընդգրկված 15 ֆիլմերը նույն հաջողությամբ չգոհացրին պահանջկոտների քիմքը:

Ինչպես նախորդ տարիներին, արտամրցութային ծրագրերն իրենց բովանդակությամբ ավելի հետաքրքիր էին ու տպավորիչ, մանավանդ որ ներառել էին Կաննի եւ Բեռլինի պես բարձրակարգ փառատոներում արդեն աչքի ընկած գործեր կամ Պեդրո Ալմոդովարի «Խոսիր ինձ հետ» նոր ֆիլմի նման պրեմիերաներ: Ինչ արած, կարգը պահանջում է պարգեւներ շնորհել մրցույթի մասնակիցներին, եթե նույնիսկ արտամրցութային ֆոնը ստվերում է նրանց, թեեւ պիտի որ հակառակը լիներ: Այս հակասությունը մոսկովյան փառատոնին առայժմ չի հաջողվում հաղթահարել, ուստի նա դեռ ստիպված է ուրախ դեմք ընդունել տխուր խաղի ժամանակ՝ շարունակելով բավարարվել սահմանափակ ընտրությամբ:

Անցյալ տարի ժյուրիի հատուկ մրցանակը շնորհվեց իրանցի կին ռեժիսոր Ռախշան Բանի Էթեմադի «Քաղաքի մաշկի տակ» սոցիալական դրամային:

Այս տարի նույն մրցանակի դափնեկիրը դարձավ իրանական կինոյի եւս մի ներկայացուցիչ՝ Վահիդ Մուսայանը՝ «Հողի կանչը» ֆիլմի համար:

Հարվի Քայթել

Անցյալ տարի լավագույն դերասանուհի ճանաչվեց ճապոնուհի Ռիե Միաձավան («Քաջվարդերի տաղավարը»):

Վիկտոր Բիչկովը եւ Վիլլե Հաապասալոն «Կկուն» ֆիլմում

Այս տարի նույն տիտղոսին արժանացավ մի ուրիշ ճապոնուհի՝ Միկակո Իտիկավան («Կապույտ»):

Անցյալ տարի լավագույն դերասան հռչակվեց ռուս Անդրեյ Մաշկովը «Quickie», «Արի դա շուտափույթ անենք», գերմանական ֆիլմում:

Այս տարի նույն տիտղոսին արժանացավ ֆինն Վիլլե Հաապասալոն «Կկուն» ռուսական ֆիլմում:

«Quickie»-ն նկարահանել է Սերգեյ Բոդրովը, «Կկուն»՝ Ալեքսանդր Ռոգոժկինը, որի ֆիլմը, ի լրումն, շահեց նաեւ լավագույն ռեժիսորական աշխատանքի մրցանակը:

Սա պատերազմական կտավ է, որտեղ դեպքերը ծավալվում են 1944-ի սեպտեմբերին, Խորհրդային Միության եւ Ֆինլանդիայի միջեւ հաշտության պայմանագիր կնքելու նախօրեին: Ֆիննական գյուղում հանդիպում են երկու թշնամի զինվորներ՝ խորհրդային բանակի կապիտան Իվանը եւ ֆինն նշանառու Վիլլին. «կկուն» հենց վերջինս է, ռուսներն այդպես էին կոչում ֆինն նշանառուներին: Այս երկուսին նույն ճակատագիրն է վիճակվել. երկուսն էլ մահապարտ են, որ փախչելով՝ խույս են տվել պատժից:

Ռոգոժկինը վերստին ի մի է բերել իր դերասաններին՝ Վիկտոր Բիչկովին եւ Վիլլե Հաապասալոյին, որոնք առաջին անգամ հանդիպեցին նրա «Ազգային որսի առանձնահատկությունները» ֆիլմում:

«Հարություն»

«Կկուն» մոսկովյան կինոփառատոնի մրցութային ծրագրի երեք ռուսական ֆիլմերից մեկն էր: Իսկ անցյալ տարի մրցույթում հայրենական արտադրության ոչ մի ֆիլմ չկար: Նկատելի տեղաշարժը Նիկիտա Միխալկովին մեծ լավատեսություն է ներշնչել: Նա ազդարարեց, թե կինոյի ճգնաժամը Ռուսաստանում հաղթահարված է:

Գուցե: Բայց Մոսկովյան փառատոնի մասին նույնը չես ասի, ավելին, այս ճգնաժամն ավելի է խորացել, եւ միայն լավատեսությամբ դժվար թե հաղթահարվի:

ՀԱՋՈՐԴ ՇԱԲԱԹ՝ ՀԵՌՈՒՍՏԱԷԿՐԱՆՆԵՐԻՆ

Արժե դիտել

15 հուլիսի, 01.30 Հ1 (48դմ)

■ **«Բուն հայտնվում է ցերեկը»** ★: Ռեժիսոր՝ Դամիանո Դամիանի: Դերերում. Ֆրանկո Ներո, Կլաուդիա Կարդինալե: Իտալիա, 1967:

Կապիտան Բելլոդին մարտնչում է սիցիլիական մաֆիայի դեմ:

16 հուլիսի, 01.30 Հ1 (48 դմ)

■ **«Հրավառություն»** ★★: Ռեժիսոր եւ գլխավոր դերակատար՝ Տակեշի Կիտանո: Ճապոնիա, 1997:

Ոստիկան Նիշին մահացու հիվանդ կնոջ հետ ձեռնարկում է իր կյանքի վերջին ճամփորդությունը:

17 հուլիսի, 00.25 Մինենմախ

■ **«Կեցության անտանելի թեթեւությունը»** ★★: Ռեժիսոր՝ Ֆիլիպ Քաուֆման: Դերերում. Դանիել Դեյ-Լուիս, Ժյուլիետ Բինոշ, Լենա Օլին: ԱՄՆ, 1988:

Սիրային մելոդրամ 1968-ի «Պրահայի գարնան» քաղաքական ֆոնին, չեխ վտարանդի գրող Միլան Կունդերայի նշանավոր վեպի մոտիվներով:

18 հուլիսի, 24.00 Պրոմեթեւս

■ **«Բարակուդա»** ★: Ռեժիսոր՝ Ֆիլիպ Հայմ: Դերերում. Ժան Ռոշֆոր, Գիյոմ Կանե: Ֆրանսիա-Գերմանիա, 1997:

Բարակուդան կամ ծովային գայլաձուկը այս տրագիֆարսի խելահեղ հերոսն է, որին անտանելի մենությունը դրդում է ծայրահեղ քայլի:

20 հուլիսի, 00.20 Հ1

■ **«Լավը, վատը, չարը»** ★★: Ռեժիսոր՝ Սերջո Լեոնե: Դերերում. Քլինթ Իսթվուդ, Լի Վան Քլիֆ, Էլի Ուոլաչ: Իտալիա, 1966:

Փիլիսոփայական ենթատեքստով վեսթերն, ժանրի լավագույն նմուշներից մեկը:

21 հուլիսի, 23.30 Հ1

■ **«Կապիտան Պանտոխայի հատուկ ջոկատը»** ★★: Ռեժիսոր՝ Ֆրանսիսկո Լոմբարդի: Դերերում. Սալվադոր Դել Սոլար, Էնջի Սեպեդա, Պիլար Բարդեմ: Պերու, 1999:

Մարիո Վարգաս Լյոսայի «Բարի ծառայությունների գումարտակը» երգիծական վեպի հերոսը բանակի մարտական ոգին ամրապնդելու համար առաջադրանք է ստանում շրջիկ հասարակաց տուն կազմակերպել:

21 հուլիսի, 00.30 Արմենիա

■ **«Բանականության խաղեր»** ★: Ռեժիսոր՝ Ռոն Հաուարդ: Դերերում. Ռասել Քրոու, Ջենիֆեր Քոնելի: ԱՄՆ, 2001:

Հանճարեղ մաթեմատիկոս, Նոբելյան մրցանակակիր Ջոն Ֆորբս Նեշ կրտսերի կյանքի պատմությունն արժանացել է 4 «Օսկարի»:

21 հուլիսի, 01.30 Սինեմախ

■ **«Իսթվիքի վհուկները»** ★★: Ռեժիսոր՝ Ջորջ Միլեր: Դերերում. Ջեք Նիքոլսոն, Շեր, Սյուզան Սարանդոն, Միշել Ֆայֆեր: ԱՄՆ, 1987:

Գավառական քաղաքի երեք գեղուհիները, անրջելով արժանավոր տղամարդու մասին, «սեւ» կատակերգության ոգով ընծա են ստանում դժոխքի առաքյալին:

Ատոմ Եղոյանի ֆիլմերը

■ **«ՄԱՍՆԱՎՈՐԱՊԵՍ ՀԱՈՒԱՐԴԸ»** (Howard in Particular) 1979, կարճամետրաժ, 14 րոպե, սեւ-սպիտակ: Սցենարի հեղինակ, ռեժիսոր, օպերատոր եւ մոնտաժող՝ Ատոմ Եղոյան: Կոմպոզիտոր՝ Գարո Լամբերթ: Դերերում. Քարման Գիլդ, Էնթընի Սոնդերս, Արթուր Բենեթ: Արտադրություն՝ An Ego Film Arts Production, Կանադա: Արգային կոկտեյլներ արտադրող խոշոր ընկերությունը արդիականացնում է աշխատակիցներին թոշակի ուղարկելու կարգը՝ դրան տրամադրելով ընդամենը վեց րոպե: Տարեց Հաուարդին վաղաժամ, նվաստացուցիչ թոշակի անցնելու մասին տեղեկացնում է մագնիտոֆոնային ձայնագրությունը, որտեղ դրոշմված բարձր, անզիջում ձայնը, ի դեպ, պատկանում է 19-ամյա ռեժիսորին: Հաուարդը ենթարկվում է վերին հրամանին՝ ընկնելով կաֆկայական մղձավանջի գիրկը:

Եղոյանի առաջին ֆիլմը, որ ստեղծվել է Թորոնթոյի համալսարանի «Հարթ Հաուս» մշակույթի կենտրոնում, «հակակորպորացիոն կոշտ երգիծանք» է որակվել: Ըստ կանադացի կինոքննադատ Ջեֆ Փիվիրի, այստեղ արդեն նշմարվում են Եղոյանի հետագա գործերին բնորոշ ինչ-ինչ մոտիվներ՝ «տեխնիկայով միջնորդավորված դեպքերն ու ապրումները, հսկողության դարանամուտ չարիքը, անհատի անմարդկային վիճակը ձեռնարկությունների սահմանած պայմաններում»: Ցուցադրվելով Կանադայի ազգային կինոփառատոնում՝ ֆիլմն արժանացել է մրցանակի:

■ **«ԱՅՍՈՒՀԵՏ՝ ՀԱՅՐԻԿԻ ՀԵՏ»** (After Grad With Dad)

1980, կարճամետրաժ, 25 րոպե, գունավոր:

Սցենարի հեղինակ, ռեժիսոր, օպերատոր եւ մոնտաժող՝ Ատոմ Եղոյան:

Կոմպոզիտոր՝ Գարո Լամբերթ:

Դերերում՝ Ալան Թոֆ, Էնթընի Սոնդերս, Լինդա - Մերի Գրին:

Արտադրություն՝ An Ego Film Arts Production, Կանադա:

Տղան, նախատեսվածից կես ժամ շուտ հասնելով սիրած աղջկա տուն, անսպասելիորեն հանդիպում է նրա հորը եւ հարկադրաբար զրույցի բռնվում: Ֆիլմը քննում է դյուրագրգիռ հերոսին համակած խռովքը:

■ **«ՓԻՓ ՇՈՈՒ»** (Pip Show)

1981, կարճամետրաժ, 7 րոպե, սեւ-սպիտակ եւ գունավոր:

Սցենարի հեղինակ, ռեժիսոր, օպերատոր եւ մոնտաժող՝ Ատոմ Եղոյան:

Նկարիչ՝ Աննի Միլռոյ:

Կոմպոզիտորներ՝ Մեթյու Փուլակակիս, Դեյվիդ Ռուքբի:

Դերերում. Ջոն Բոլ, Քլեր Լեսեմենդիա, Դեյվիդ Լիթլջոն:

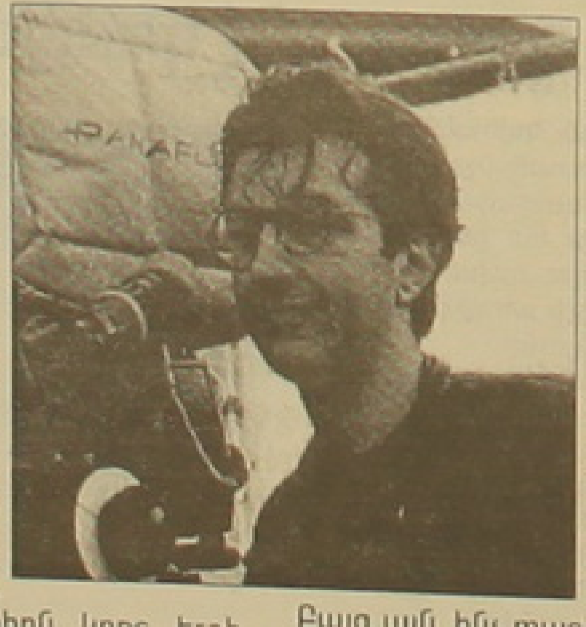

Արտադրություն՝ An Ego Film Arts Production, Կանադա:

Երիտասարդը բարձրակարգ պոռնոխանութում մի լուսանկարչական խցիկ է գտնում եւ էրոտիկ ժամանցի ակնկալիքով առանձնանում այնտեղ: Բայց այն, ինչ պատկերում է սարքը, տղային շփոթմունքի, ապա զայրույթի է մատնում: Նախ՝ նա տեսնում է ինքն իրեն, իսկ հետո՝ իր թիկունքում մերկացող մի կնոջ, որը կարծես թե գոյություն ունի միայն լուսանկարչական սարքի ցանցաթաղանթին, կամ էլ տղայի ցանկության արտապատկերն է: Երկու դեպքում էլ պոռնոգրաֆիան ներխուժում է սպառողի ծածուկ իղձերի ոլորտը՝ նրան դիտողից վերածելով շահագործման առարկայի:

Իրականության պատրանք ստեղծող խաբուսիկ պատկերների ուժը, տեխնիկական, էլեկտրոնային վերարտադրության հոգեբանական ու սեքսուալ ներգործությունը հետագայում սեւեռուն քննության նյութ կդառնան Եղոյանի «Ընտանեկան դիտում» եւ «Խոսուն դեմքեր» ֆիլմերում: «Փիփ շոուն» այդ թեմայի էսքիզն է, որտեղ նորելուկ ռեժիսորն արդեն սկսել է մտորել «էկրանի գայթակղիչ խաբեության» մասին:

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Աշխարհի առաջնության տնտեսական արդյունքները

Առաջին անգամ Ասիայում անցկացված ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունը հիանալի էր կազմակերպված, ինչը զգալիորեն բարձրացրեց Ճապոնիայի եւ Հարավային Կորեայի միջազգային հեղինակությունը։ Իսկ ահա, ֆինանսական առումով երկու երկրներն էլ տուժեցին։ Այս կարծիքին է նաեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Յոզեֆ Բլատերը, որը դիվանագիտորեն նշել էր, որ ֆինանսական առումով աշխարհի առաջնությունը հաջողությամբ չպսակվեց։ Երկու երկրներում էլ ահռելի գումարներ ծախսվեցին գերժամանակակից 20 մարզադաշտերի կառուցման վրա։ Այսպես, Հարավային Կորեայում 10 մարզադաշտերի կառուցման համար անհրաժեշտ եղավ ծախսել 2 մլրդ 800 մլն եվրո։ Էլ ավելի թանկ նստեց մարզադաշտերի շինարարությունը ճապոնացիների վրա՝ 4 մլրդ 800 մլն եվրո։ Մասնագետների կարծիքով, միայն Սապորոյի մարզահամալիրը կարող է ապագայում շահութաբեր լինել։ Մյուս մարզադաշտերում անցկացվելիք միջոցառումներից ստացված եկամուտը եթե գոնե ծածկի ընթացիկ ծախսերը, ապա տեղական իշխանությունները գոհ կլինեն։ Սակայն շատ քաղաքներում նման հույսեր չկան։ Օրինակ, հարավկորեական Տեգու քաղաքում, որտեղ երկրի հավաքականը 3-րդ տեղի համար մրցախաղ անցկացրեց թուրքերի հետ, նույնիսկ պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլային թիմ չկա։ Այդ դեպքում ինչպե՞ս պետք է օգտագործվի մարզադաշտը։ Նույն հարցն է հուզում նաեւ ճապոնական Օիտա քաղաքի իշխանություններին։ Նրանք նույնիսկ դիմել են բնակչությանը՝ առաջարկների ակնկալիքով։ Իսկ Յոկոհամայի մարզադաշտի տնօրինությունը նույնիսկ արդեն հաշվարկել է, որ մարզակառույցի շահագործման տարեկան ծախսը 5 մլն եվրո է կազմելու։

Սովորաբար, նման խոշորածավալ մարզական միջոցառումներում մեծ եկամուտներ են ապահովում տուրիստական ֆիրմաները, առեւտրական կազմակերպությունները։ Այս առումով մրցակցությունից դուրս էին կենցաղային էլեկտրոնիկայի արտադրությամբ եւ վաճառքով զբաղված կազմակերպությունները։ Առաջնության շեմին եւ ընթացքում երկու երկրներում էլ զգալիորեն ավելացավ հեռուստացույցների եւ տեսամագնիտոֆոնների վաճառքը։ Այսպես, ճապոնական Edion էլեկտրոնիկայի խանութներում ապրանքների վաճառքը նախորդ տարվա համեմատ աճեց 187 տոկոսով։ Laox-ի ֆիրմային խանութներում հեռուստացույցների վաճառքն աճեց 43 տոկոսով, տեսամագնիտոֆոններինը՝ 88 տոկոսով։ Նույնպիսի պատկեր էր նաեւ Հարավային Կորեայում։ Samsung Electronics կոնցեռնի արտադրանքի վաճառքը հունիսին 3 անգամ գերազանցեց մայիսի ցուցանիշը։ Կոնցեռնի գլխավոր մրցակից LG Electronics-ն իր շրջանառությունն ավելացրեց 70 տոկոսով։

Առաջնությունից գոհ են նաեւ այսպես կոչված «արագ կերակրի» ձեռնարկությունները։ Օրինակ, ճապոնական Higa ֆիրման պիցցաների արտադրանքը հունիսին ավելացրել էր 125 տոկոսով։ Իսկ ահա, տուրիստական ֆիրմաներն առաջնությունից դժգոհ մնացին։ Ճապոնիա եւ Հարավային Կորեա ժամանած զբոսաշրջիկների քանակը զգալիորեն զիջում էր կանխատեսվող թվին։ Պատճառը գուցե երկու երկրներում գործող բավական բարձր գներն էին։ Դժվար է հավատալ, սակայն, առաջնության ընթացքում Սեուլի հյուրանոցներում ավելի շատ ազատ տեղեր կային, քան մյուս ամիսներին։ Մյուս կողմից առաջնության ընթացքում Կորեայում եւ Ճապոնիայում խիստ նվազեց օտարերկրյա ճանապարհորդությունների մեկնել ցանկացողների թիվը, ինչը բնական էր սպասել։ Դա ոչ միայն ազդեց տուրիստական ֆիրմաների, այլեւ ավիաընկերությունների ֆինանսական վիճակի վրա։

Իսկ ահա, առաջնության գլխավոր հովանավորներից մեկի՝ «Ադիդասի» ներկայացուցիչ Հերբերտ Հայները իր գոհունակությունն է հայտնել, նշելով, որ տնտեսական առումով մրցաշարն իրենց համար շատ հաջողված էր։ Ֆիրման գովազդային պայմանագրեր էր կնքել առաջնության կազմակերպիչների եւ մասնակից տարբեր հավաքականների հետ, որոնց նպատակն էր ամրապնդել դիրքերն Ասիայում եւ կրկին հաստատել մարզահագուստի ու մարզագույքի արտադրության շուկայում իր առաջատար դիրքը։ Երկու նպատակներին էլ ֆիրման հասավ։ Աշխարհի 17-րդ առաջնությունում «Ադիդասի» մարզահագուստն էին կրում 10 հավաքականներ, որոնց թվում էին եւ 2-րդ ու 3-րդ մրցանակակիր Գերմանիայի եւ Թուրքիայի ընտրանիները։ Ճիշտ է, չեմպիոնի կոչմանն արժանացած բրազիլացիները հանդես էին գալիս ամերիկյան «Նիկե» ֆիրմայի մարզահագուստով, սակայն վերջինս 100 մլն դոլար էր ներդրել, մինչդեռ «Ադիդասը» բավարարվել էր 40 մլն դոլարով։ Այդ գումարով «Ադիդասը» մասնավորապես իրավունք էր ձեռք բերել ապահովել Ճապոնիայի հավաքականին մարզահագուստով։ Ծախսերը մի քանի օրում փոխհատուցվեցին։ Ճապոնիայի ֆուտբոլասերներն ընդհանուր առմամբ 600 հազար կապույտ գույնի մարզաշապիկ գնեցին։ Միայն դրանց վաճառքից ֆիրման 20 մլն եվրոյի մաքուր եկամուտ ստացավ։ Բացի այդ, մինչ առաջնության մեկնարկը ֆիրման ողջ աշխարհում վաճառեց 4 մլն գնդակ եւ 3 մլն զույգ խաղակոշիկներ։

Ամփոփելով արդյունքները, կարելի է նշել, որ աշխարհի առաջնությունը երկու երկրների ժողովրդական տնտեսության առանձին ճյուղերին եւ առանձին ֆիրմաներին որոշակի եկամուտ բերեց, բայց ընդհանուր առմամբ մրցաշարը շահութաբեր չէր։

Բեքհեմի ստորագրությունն արժե 25 հազար դոլար

Պլաստինից պատրաստված 800 գրամանոց գնդակի մի կտորը, որի վրա Անգլիայի հավաքականի ավագ Դեյվիդ Բեքհեմի ստորագրությունն է, ինտերնետային աճուրդով վաճառվել է 25 հազար դոլարով։ Իսկ ընդհանուր առմամբ գնդակի 32 մասերում կա հանրահայտ 32 ֆուտբոլիստի ստորագրություն, որոնց թվում են Գերմանիայի հավաքականի դարպասապահ Օլիվեր Կանը եւ ֆրանսիացի Զինեդին Զիդանը։ Ճիշտ է, նրանց ստորագրություններով պլաստինե գնդակի կտորները վաճառվել են ավելի էժան գնով։

Ամփոփելով աճուրդի արդյունքները, «Ադիդաս» ֆիրմայի ներկայացուցիչը նշել է, որ սպասելիքներն արդարացան։ Հատկապես մեծ մասսայականություն է վայելում Դեյվիդ Բեքհեմը, հատկապես ճապոնուհիների շրջանում։ Ի դեպ, Բեքհեմը ստորագրել էր պլաստինե գնդակի 3 մասերի վրա եւ դրանց աճուրդից ընդհանուր գումարը կազմեց 65 մլն դոլար։ Օլիվեր Կանի ստորագրությամբ 2 կտորները վաճառվել են համապատասխանաբար 20 եւ 12,5 հազար դոլարով։ 12,5 հազար դոլար է գնահատվել Զինեդին Զիդանի ստորագրությունը։ Մնացած ֆուտբոլիստների ստորագրությամբ պլաստինե կտորների վաճառքից ստացվել է 24 հազար դոլար։ Այսպիսով, ամբողջ գնդակի վաճառքից ստացվել է 300 հազար դոլար, այն դեպքում, երբ պլաստինե գնդակի ինքնարժեքը 42 հազար դոլար էր։

Աճուրդից ստացված ողջ հասույթը կտրամադրվի թույլ զարգացած երկրների երեխաների համար ֆուտբոլային գնդակներ գնելուն։

Գումարը բաժանվեց հավասարապես

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում մրցանակային 4-րդ տեղի արժանացած Հարավային Կորեայի հավաքականի ֆուտբոլիստները որոշեցին հավասարապես բաժանել պարգեւավճարը։ Ֆուտբոլի ֆեդերացիան նախապես որոշել էր, որ ֆուտբոլիստներից յուրաքանչյուրին հատկացվելիք գումարի չափը կախված է լինելու աշխարհի առաջնությունում անցկացրած խաղերի քանակից։ Սակայն ֆուտբոլիստների խնդրանքով գումարը հավասարապես բաժանվեց։ Յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստ ստացավ 250 հազար դոլար։

ՌՈՒՄԻՆԻԱ

Ակումբները վաճառում են իրենց տեղը

Ռումինական երկու ակումբներ ՌԻՏ «Արադը» եւ ԱԵԿ «Բուխարեստը» պատրաստվում են վաճառել իրենց տեղը երկրի բարձրագույն խմբի առաջնությունում։ ՌԻՏ «Արադի» փոխնախագահ Իոան Ինեչիուն այդ քայլը պատճառաբանում է նրանով, որ ակումբն անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ չունի ֆուտբոլիստների աշխատավարձը վճարելու համար։ Ուստի ակումբը համաձայնել է «Բիխորից» ստացված առաջարկին՝ բարձրագույն խմբում իր տեղը վաճառել 300 հազար դոլարով։

ԱԵԿ «Բուխարեստն» էլ նման առաջարկ ստացել է Տիմիշոարայի «Պոլիտեխնիկից»։ Հարկ է նշել, որ նման դեպքերը եզակի չեն ռումինական ֆուտբոլում։ Օրինակ, անցյալ տարի «Բայա Մարե» ակումբը որոշակի գումարի դիմաց բարձրագույն խմբում իր տեղը զիջեց «Բաքեուին», որն ընթացիկ առաջնությունում գրավեց 6-րդ տեղը։

ՇԱԽՄԱՏ

Էլինա Դանիելյանը Հայաստանի քառակի չեմպիոնուհի

Շախմատի Հայաստանի կանանց առաջնությունը հասավ վերջնագծին։ Լիլիթ Գալոյանի հետ ավարտական 4-րդ պարտիան ավարտելով ոչ-ոքի, Էլինա Դանիելյանը եզրափակիչ մրցախաղը շահեց 2,5-1,5 հաշվով եւ չորրորդ անգամ նվաճեց հանրապետության չեմպիոնուհու կոչումը։ Հիշեցնենք, որ Էլինա Դանիելյանն անհաջող սկսեց մրցաշարը՝ առաջին պարտիայում զիջելով մրցակցուհուն։ Սակայն ի պատիվ Դանիելյանի նա հաջորդ երկու պարտիաներում կարողացավ «կշեռքի նժարն» իր կողմը թեքել եւ ապահովել ընդհանուր հաղթանակը։ Այսօր ժամը 17.30-ին շախմատիստի կենտրոնական տանը կկայանա մրցաշարի փակման հանդիսավոր արարողությունը, որի ժամանակ մեդալներ կհանձնվեն առաջնության մրցանակակիրներին։ Բացի այդ, մասնակիցներին կտրվեն իրենց հասանելիք պարգեւավճարները։ Նշենք, որ հանրապետության չեմպիոնուհի Էլինա Դանիելյանը կպարգեւատրվի ոսկե մեդալով եւ 250 հազար դրամով։ 2-րդ տեղը գրաված Լիլիթ Գալոյանին կհանձնվի արծաթե մեդալ եւ 150 հազար դրամ։ Բրոնզե մեդալակիր Գոհար Հլղաթյանը կպարգեւատրվի 80 հազար դրամով։ 4-րդ տեղը զբաղեցրած Լիլիթ Մկրտչյանը կստանա 60 հազար դրամ։ 5-8-րդ տեղերը զբաղեցրած շախմատիստուհիներին կհանձնվի 40 հազարական դրամ, իսկ 9-13-րդ տեղերը գրավածները կստանան 15 հազարական դրամ։ Եզրափակիչ մրցախաղի ավարտից անմիջապես հետո, շնորհավորելով նորընծա չեմպիոնուհուն, «Ազգի» թղթակիցը խնդրեց նրան իր կարծիքը հայտնել ավարտված առաջնության մասին։

– Շնորհակալ եմ շնորհավորանքների համար, շատ հաճելի է։ Կարող եմ ասել, որ հաղթանակը ձեռք բերվեց սուր մրցակցությունում, ինչը կրկնակի հաճելի է։ Արդեն 4-րդ անգամ եմ արժանանում Հայաստանի չեմպիոնուհու տիտղոսին։ Իմ կարծիքով, սա գործող շախմատիստուհիների մեջ լավագույն արդյունքն է։ Իսկ ընդհանրապես, որքան ինձ հայտնի է, ավելի հաճախ՝ 6-7 անգամ չեմպիոնուհի է դարձել Էլնա Խալաֆյանը։ Լյուդմիլա Ասլանյանն էլ բազմիցս հաղթող է ճանաչվել ՀՀ առաջնություններում։

Առաջին պարտիայում ես պարտվեցի, թեեւ կարող էի խաղն ավարտել ոչ-ոքի արդյունքով։ Պարզապես սպառեցի ժամանակը։ Հաջորդ պարտիաներում հաջողվեց առավելության հասնել։ Ինձ բավական ուժեղ մրցակցուհի էր բաժին ընկել. Լիլիթ Գալոյանը լավ շախմատիստուհի է։ Ընդհանրապես, վերջին տարիներին երիտասարդ սերունդը բավական առաջադիմել է, ինչն ուրախալի է։ Նոր մրցակարգն առաջին անգամ էր կիրառվում Հայաստանի առաջնություններում։ Գուցե ոմանց համար դա անսովոր էր, բայց ես միջազգային մրցաշարերում բազմիցս խաղացել եմ նման մրցակարգով։ Երկու մրցակարգերն էլ ունեն իրենց առավելությունները։ Կարծում եմ, նոկաուտ համակարգը ստիպում է շախմատիստուհիներին ավելի դինամիկ շախմատ խաղալ, ներդնել բոլոր ուժերը հաղթանակի համար, քանի որ պարտվելու դեպքում կարող ես դուրս մնալ հետագա պայքարից։ Այժմ միայն մեկ ցանկություն ունեմ՝ լավ հանգստանալ։ Իսկ առաջիկա ծրագրերի մասին դեռ չեմ մտածել։

Կիսաեզրափակիչի մասնակիցները հայտնի են

Դորտմունդում ավարտվեց շախմատի աշխարհի առաջնության հավակնորդների մրցաշարի նախնական փուլը, որն անվանեց կիսաեզրափակիչի մասնակիցներին։ Ավարտական՝ 6-րդ տուրից առաջ իր համար ուղեգիր էր ապահովել միայն բուլղարացի գրոսմայստեր Վեսելին Թոփալովը։ Նրան միացավ նաեւ Ալեքսեյ Շիրովը, որը սպիտակներով հաղթանակ տարավ Բորիս Գելֆանդի հետ անցկացրած սկզբունքային մրցավեճում։ Իսկ Թոփալովը սեւերով ոչ-ոքի խաղաց Լուտցի հետ։ Այսպիսով, առաջին խմբում Թոփալովն ու Շիրովը վաստակեցին հավասար՝ 4-ական միավոր։ Քանի որ լրացուցիչ գործակիցներն էլ երկու գրոսմայստերների մոտ հավասար էին, ուստի նրանց միջեւ կանցկացվի լրացուցիչ մրցախաղ առաջին տեղի համար։ Առաջին խմբում հանդես եկող Գելֆանդը մրցաշարն ավարտեց 2,5 միավորով, Լուտցը՝ 1,5։

Երկրորդ խմբում հանդես եկող չորս շախմատիստներն էլ հնարավորություններ էին պահպանում նվաճելու կիսաեզրափակիչի ուղեգրերը։ Այստեղ բախտը ժպտաց Եվգենի Բարեեւին եւ Պետեր Լեկոյին։ Բարեեւը Մորոզեւիչի հետ պարտիայում վատ դիրք էր ստացել, սակայն մրցակիցը ցայտնոտում սխալվեց եւ պարտվեց։ Հերթական հաղթանակը տոնեց Լեկոն՝ պարտության մատնելով Ադամսին։ Այսպիսով, երկրորդ խմբում առաջին տեղը գրավեց Բարեեւը՝ 4 միավոր։ 2-րդը ճանաչված Լեկոյի արդյունքն է՝ 3,5 միավոր։ 2,5 միավորով 3-րդ տեղը գրավեց Ադամսը, իսկ Մորոզեւիչը եզրափակեց աղյուսակը (2)։ Մրցակարգի համաձայն, խմբերում առաջին տեղ գրաված շախմատիստները կիսաեզրափակիչում մրցելու են 2-րդը ճանաչվածների հետ։

ԹԵՆԻՍ

Անակնկալներ շվեյցարական կորտերում

Շվեյցարիայում անցկացվող թենիսի մրցաշարում հերթական անակնկալը գրանցվեց։ Խուան Կառլոս Ֆեռերոն 3 խաղափուլում զիջեց իր հայրենակից Դավիթ Սանչեսին (5-7, 6-4, 6-3)։ Վերջինս թենիսիստների դասակարգման ցուցակում ընթանում է 68-րդ տեղում եւ առայժմ ոչ մի մրցաշարում չի հաղթել։ Իսկ ահա իսպանացի մյուս երկու թենիսիստների մրցավեճում Ալեքս Կարետխան ավելի ուժեղ գտնվեց Ֆելիքս Մանտիլյայից (6-4, 6-4)։ Պայքարից դուրս մնաց Միխայիլ Յուժնին՝ պարտվելով Գաստոն Գաուդիոյին։ Հիշեցնենք, որ Ուիմբլդոնում այդ երկու թենիսիստների 5 խաղափուլից բաղկացած մրցախաղում հաջողությունն ուղեկցել էր Յուժնուն։ Անդրեյ Պավելը, որը նախորդ փուլում պայքարից դուրս էր մղել Դավիթ Նալբանդյանին, չկարողացավ դիմադրել Մարկ Ռոսսեի հուժկու հարվածներին (5-7, 6-7)։

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Առողջապահություն

Ուղիղ կապ

Հարցերին պատասխանում է բժիշկը

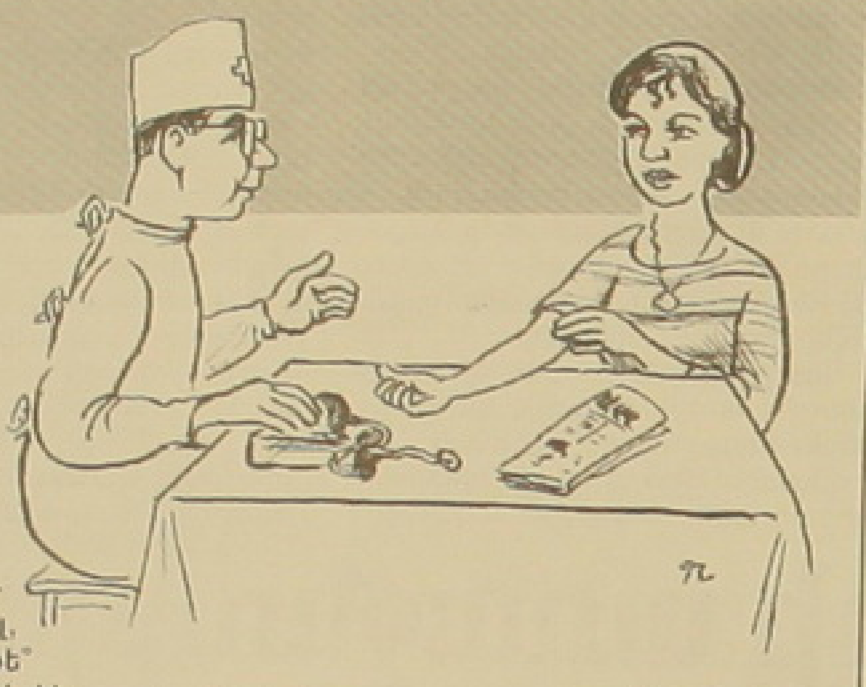

Մեր նախորդ հրապարակման մեջ ընթերցողների՝ «Նորք-Մարաշ» կենտրոնի բժիշկներին ուղղված հարցերին պատասխանում է մեծահասակների սրտաբանական կլինիկայի ռեզիդենտ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԲԱՄՈՒԿՅԱՆԸ:

1. Եթե ցածր են ճնշման ներքին կամ վերին սահմանները, ի՞նչ ախտանիշներով են դրանք արտահայտվում:

Ճնշման չափավոր իջեցման ժամանակ կարող են արտահայտվել այնպիսի ախտանիշեր, ինչպիսին են գլխացավը, գլխապտույտը, սրտխառնոցը, պուլսի հաճախացումը: Ճնշման անկումը կարող է բերել ախտաբանական մի վիճակի, որը կոչվում է թմբիր (colapsae): Վերջինիս դեպքում մարդը գտնվում է հոգեկան ընկճված վիճակում, գիտակցությունը սովորաբար մթագնում է, մաշկը եւ տեսանելի լորձաթաղանթները գունատվում են, դիմագծերը սրվում են, դեմքը պատվում է սառը քրտինքով, ծայրանդամները սառչում են, պուլսը լինում է ցածր, թույլ լարումով եւ հաճախացած: Երբեմն այս ախտանիշները խորանում են, բիբերը լայնանում են, չքանում են ռեֆլեքսները եւ սրտի գործունեության, ինչպես նաեւ շնչառության հարանում թուլացման պայմաններում զարգանում է հոգեվարք, ապա՝ մահ:

Պառկած դիրքից արագ կանգնելու ժամանակ տեւական անկողնային հիվանդների, ինչպես նաեւ երիտասարդ բարձրահասակ ու նիհար անձանց մոտ կարող է առաջանալ աչքերի մթագնում, թուլություն, անգամ՝ գիտակցության կարճատեւ կորուստ: Նման վիճակը հայտնի է որպես «հոտնկայս թմբիր»:

2. Եթե ճնշման վերին եւ ներքին սահմանների միջեւ եղած տարբերությունը չնչին է, ինչպե՞ս է հիվանդն իրեն զգում եւ ի՞նչ ախտանիշներ են ի հայտ գալիս:

Այս դեպքում հիվանդի մոտ ի հայտ են գալիս նույն ախտանիշները, ինչ ճնշման բարձրացման դեպքում էր (գլխացավ, գլխապտույտ, դեմքի կարմրություն, քթային արնահոսություն եւ այլն):

3. Ինչո՞վ է պայմանավորված պարբերաբար կրկնվող արյան բարձր ճնշումը: Եթե որեւէ այլ հիվանդության ախտանշաններ չկան, կանանց պարագայում հնարավո՞ր է այն կլիմաքսի հետեւանք լինի:

Պարբերաբար կրկնվող (շաբաթը կամ ամիսը մեկ-երկու անգամ) ճնշման անցողիկ բարձրացման պատճառ կարող է լինել ֆեոքրոմացիտոման (մակերիկամի հիվանդություն), ալկոհոլի, ծխախոտի չարաշահումը, կոկաինի օգտագործումը, որոշ դեղամիջոցների ընդունումը, ինչպես նազալ դեկոնժեստանտները, որոնք պարունակում են խթանիչներ, օրինակ ֆենիլպրոպանոլամինը: Սթրեսը, ծանր հոգեկան վիճակները նույնպես կարող են լինել պարբերաբար կրկնվող արյան ճնշման բարձրացման պատճառ: Հաճախասրտությունը, քրտնարտադրության ուժեղացումը խոսում են սիմպատիկ նյարդային բարձր ակտիվության մասին, որը նույնպես խոսում է արյան բարձր ճնշման մասին: Այսպիսի բարձրացումների ժամանակ թիրախ օրգանների ախտահարման նշանները բացակայում են, մեզի եւ բիոքիմիական անալիզների ցուցանիշները լինում են նորմալ: Հակառակ պարագայում պետք է ավելի լուրջ մոտենալ այս հարցին եւ պարզել, արդյոք դա պարբերական բարձրացո՞ւմ է, թե՞ մենք գործ ունենք ավելի կայուն հիպերտոնիկ հիվանդության հետ:

Կանանց մոտ, իհարկե կլիմաքսի շրջանում, մեծանում է արյան ճնշման բարձրացման հավանականությունը:

4. Կապ ունի՞, արդյոք, տարիքը ճնշման տատանումների հետ:

Այո, կապ ունի: Սա բացատրվում է տարիքային հետեւյալ փոփոխություններով.

Տարիքի հետ պակասում է օրգանիզմի ինոտրոպ պատասխանը կատեխոլամինների նկատմամբ (կապված սրտամկանում պարունակվող ադրենասիկ ռեցեպտորների քանակի նվազման հետ), անոթները կորցնում են իրենց էլաստիկությունը, կարծրանում են կենտրոնական անոթները, փոփոխվում են պերիֆերիկ մանր անոթները, պակասում է սրտամկանի կողմից օգտագործվող թթվածնի մաքսիմալ քանակությունը, ավելի վատ է գործում սրտի արտամղման ֆունկցիան:

5. Սննդամթերքի ինչպիսի՞ չարաշահումներն են անդրադառնում ճնշման տատանումների վրա: Անհրաժե՞շտ է, արդյոք, պահպանել խիստ դիետա: Սննդում աղի քանակությունը կապվա՞ծ է ճնշման տատանումների հետ:

Հեղուկների օգտագործումը մեծ ծավալներով, կերակրի աղի չարաշահումը, ինչ խոսք, իրենց դերն ունեն եւ կարող են ճնշման տատանումների պատճառ դառնալ: Այն մարդիկ, ովքեր չեն տառապում հիպերտոնիկ հիվանդությամբ, խիստ դիետա պահպանելու կարիք չունեն: Սրտի հիվանդությունների առաջացումը կանխելու համար անհրաժեշտ է նաեւ հետեւել արյան մեջ խոլեստերինի մակարդակին: Դիետա պահելով եւ նվազեցնելով օգտագործվող ճարպի քանակը՝ հնարավոր է իջեցնել արյան մեջ խոլեստերինի քանակը եւ ազատվել ավելորդ քաշից: Այդ նպատակով խորհուրդ է տրվում սահմանափակել տավարի, ոչխարի, խոզի մսի ու ապխտած սնունդի օգտագործումը: Ձուկն ու հավը կարող են օգտագործվել մսի փոխարեն: Նպատակահարմար է նշված մսամթերքը օգտագործել խաշած վիճակում: Ճաշ պատրաստելիս պետք է կենդանական ծագում ունեցող յուղը փոխարինել բուսականով՝ ձիթապտղի, եգիպտացորենի, արեւածաղկի ձեթով:

6. Ինչպե՞ս կարելի է հաշվել ֆիզիկական վարժությունների արդյունքում կորցրած կալորիաները:

Ներկայացնում զանազան ֆիզիկական վարժությունների հետեւանքով կորցրած կալորիաների աղյուսակը

Վարժության տեսակը (արագությունը)	Մեկ ժամում այրված կալորիաները
Հեծանվավարություն (10կմ/ժ)	240
Հեծանվավարություն (20կմ/ժ)	410
Դահուկավարություն	700
Վազք (10կմ/ժ)	740
Վազք (12կմ/ժ)	920
Տեղում վազք	650
Վազք (15 կմ/ժ)	1280
Լող (25 մ/րոպե)	275
Լող (45 մ/րոպե)	500
Թենիս	400
Քայլք (3 կմ/ժ)	240
Քայլք (5 կմ/ժ)	320
Քայլք (7 կմ/ժ)	440

Տրված թվերը մոտավորապես 70 կգ քաշ ունեցող մարդու հաշվարկով են: Որքան ավելին է մարդու քաշը, այնքան ավելի շատ կալորիա է նա կորցնում:

8. Ոչ շարժունակ, պասիվ կյանք վարող մարդն ինչպե՞ս կարող է սկսել վարժանքի ծրագիրը:

Նստակյաց ապրելակերպ ունեցող մարդը կարող է սկսել շատ թեթեւ վարժություններից, որոնք պետք է ներառեն գործողություններ ոտքի վրա, ինչպես խոհանոցային տարբեր աշխատանքները, արդուկը,:

Երբ արդեն հեշտորեն հաղթահարել եք առաջին փուլը, կարելի է սկսել հաջորդը: Սրա ընթացքում կարելի է կատարել տան մաքրման, բակի զանազան աշխատանքներ, զբաղվել այգեգործությամբ, լվանալ ավտոմեքենա, քայլել 40 մ/ր արագությամբ, խաղալ սեղանի թենիս, բասկետբոլ (գնդակի նետում), բարձրանալ աստիճաններ:

Ավելի ակտիվ վարժանքի ծրագիրը ներառում է քայլքը 100 մ/ր արագությամբ, ծանր բեռը, պարելը, հեծանիվ, դահուկ վարելը եւ այլն:

Ծանրաբեռնված վարժություններ են բասկետբոլ, ֆուտբոլ խաղալը, քայլքը 150 մ/ր արագությամբ, ծանրության տակ սար բարձրանալը եւ այլն:

9. Ճի՞շտ է, արդյոք նվազեցնել քաշը միայն դիետա պահպանելով:

Չնայած քաշի նվազումը հիմնականում հետեւանք է ընդունած կալորիաների աստիճանական նվազեցման, բայց շարունակական ֆիզիկական վարժանքը ամենամեծ գրավականն է քաշի վերականգնման կանխարգելման համար: Բացի այդ, ֆիզիկական վարժանքը օգնում է կրճատել սիրտանոթային, շաքարախտ հիվանդությունների առաջացման ռիսկը:

ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

■ Առաջին օգնությունը քթի արյունահոսության դեպքում հիվանդի ճակատին սառը թրջոցներ դնելն է: Որոշ դեպքերում քթի արյունահոսությունը կարելի է դադարեցնել մատներով քիթը սեղմելով, եթե դա էլ չի օգնում, պետք է քթանցքին դնել չոր բամբակ կամ աղաջրով թրջած մառլյայից խծուծ:

■ Թեթեւ, ոչ շատ խորը այրվածքները կարելի է բուժել հետեւյալ դեղաբույսերով: Փիփերթի եփուկն օրը երկու-երեք անգամ թրջոցների ձեւով դնել այրվածքների վրա: Շատ օգտակար է նաեւ սերկեւիլը, որը պետք է լավ տրորել, ճզմել եւ օրը 1-3 անգամ քսել այրվածքին:

■ Մեղվի խայթոցի համար լավ միջոցներ են սոխի հյութը եւ եզան լեզվի մանրացրած տերեւները:

■ Այրվածքի վրա պետք է քսել ձվի սպիտակուց կամ թեյի շատ թունդ թուրմ:

■ Այրվածքի վրա կարելի է դնել սպիրտի, օղու կամ օդեկոլոնի մեջ թրջած վիրակապ:

■ Էլեկտրական հոսանքից տուժած մարդուն պետք է տալ արհեստական շնչառություն, բացել մարմինը սեղմող հագուստները եւ մաշկը տրորել: Պետք է սրսկել կոֆեին:

■ Թունավորված մարդուն առաջին հերթին պետք է խմեցնել մի քանի բաժակ ջուր, թեյ, սոդայաջուր, աղաջուր եւ այնպես անել, որ տուժածը փսխի:

■ Եթե ընչափողը կամ կոկորդը ձկան փուշ է ընկել, անմիջապես կիտրոնի հյութ խմեք, կամ կերեք չոր հացի կտոր:

■ Ուշագնացության դեպքում մարդուն պետք է պառկեցնել թարմ օդով, քթին մոտեցնել անուշադրի սպիրտ, այնուհետեւ նրա դեմքն ու կուրծքը թրջել սառը ջրով:

Է. Ա.

ԱԿԱՄԱՄԻԶՈՒԹՅՈՒՆ

Այս անգամ բժշկական գիտությունների թեկնածու, ժողովրդական բժիշկ ԱՇՈՏ ԱՇՈՏՅԱՆԻ խորհուրդները եւ բուժման դեղամիջոցներն ակամամիզության դեմ են:

Ակամամիզությունը լինում է իսկական եւ կեղծ: Իսկական ակամամիզությունը կարող է լինել մշտական, մարմնի որոշակի դիրքում (օրինակ՝ ուղղահայաց դիրքի անցնելիս) կամ զգալի ֆիզիկական լարումների, հազալու, փռշտալու, ծիծաղելու դեպքերում: Վերջինները սովորաբար դիտվում են կանանց մոտ, կոնքի հատակի մկանների թուլացման դեպքում, միզապարկի փականի թուլացման ժամանակ, որոնք դրսեւորվում են հետշոցի առաջնային պատի իջեցման, արգանդի արտանկման դեպքերում: Կանանց կլիմակտերիկ (դաշտանադադար) շրջանում ակամամիզությունը կապված է լինում դեստրուգորի տոնուսի խախտման եւ հորմոնալ դիսֆունկցիաների հետեւանքով սեղմամկանների (սֆինկտերի) գործունեության հավասարակշռության խախտման հետ: Կեղծ ակամամիզության ժամանակ մեզն ակամա արտազատվում է միզուկի, միզապարկի եւ միզուղիների բնածին, ձեռքբերովի խաթարումների պատճառով: Ակամամիզությունը լինում է բնածին կամ ձեռքբերովի, որը կապված է տրավմաների հետ:

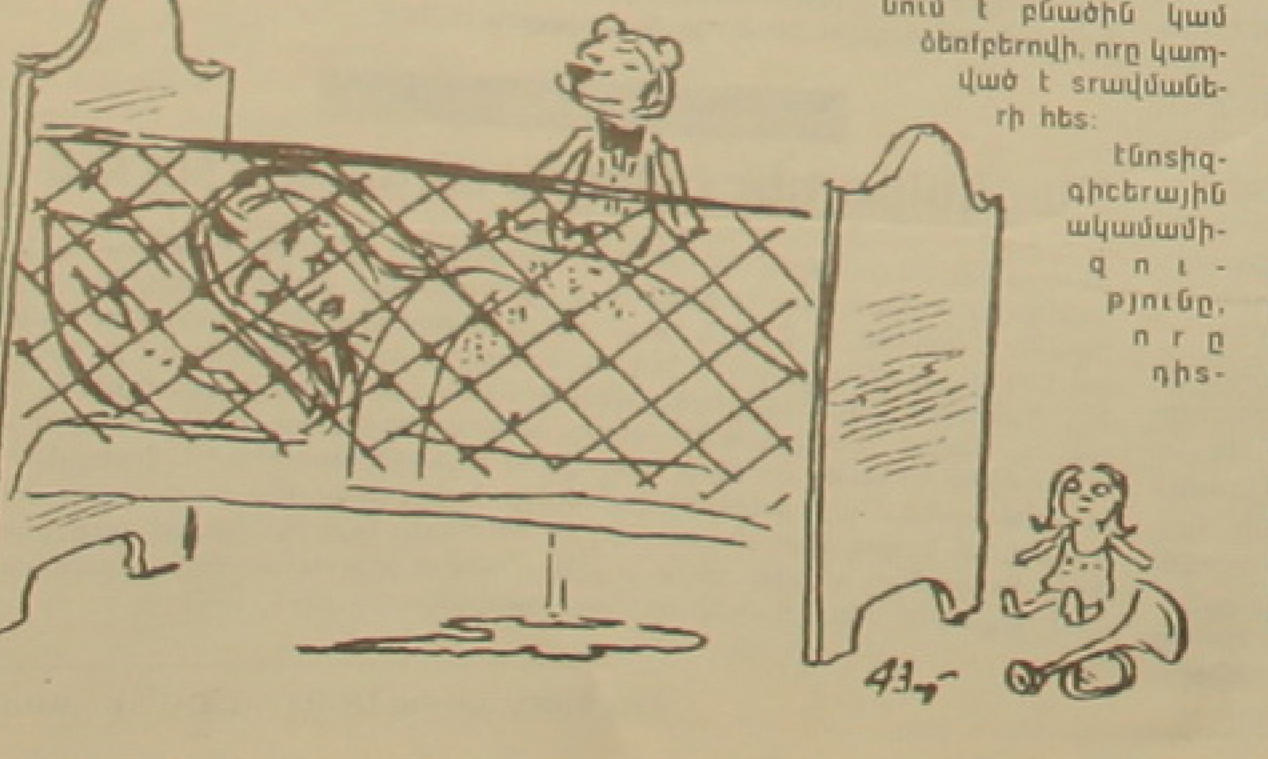

Էնուրեզ-գիշերային ակամամիզությունը, որը դիտվում է երեխաների մոտ, արդյունք է տարած ինֆեկցիոն հիվանդությունների հողի վրա առաջացած ներքունավորման, կամ օրգանիզմում առկա բորբոքային օջախների:

Բուժումը.

1. 40 գ սրոհունդի (արեւքուրիկ) չոր հումքը 3 ժամ թրմել 1 լ եռման ջրում: Խմել առանց չափավորման, ջրի փոխարեն: Ակամամիզության դեպքում՝ մեծահասակներին եւ երեխաներին խմեցնել 1 բաժակ՝ քնելուց առաջ:

2. 40 գ եղեսպակի չոր հումքը լցնել 1 մլ եռման ջրի մեջ, թողնել 2 ժամ, խմել 1 թեյի բաժակ՝ օրը 3 անգամ:

3. Հազարտերեւուկից 1 ճ գդալ լցնել 1 բաժակ եռման ջրի մեջ եւ 10 րոպե եռացնել թույլ կրակի վրա, կտորով փաթաթած թրմել 1 ժամ, քամել, խմել 0,5 բաժակ՝ օրը 3 անգամ:

4. 1 ճաշի գդալ սամիթը լցնել 1 թեյի բաժակ եռման ջրի մեջ, կտորով փաթաթել, թրմել 3 ժամ, քամել եւ խմել միանվագ՝ օրը 1 անգամ: Փորձված ու տարածված մեթոդ է եւ ունի մեծ ազդեցություն:

5. Հաղալասենու 2 թեյի գդալ պտուղների ու տերեւների խառնուրդը լցնել 2 թեյի բաժակ եռման ջրի մեջ, 10 րոպե եռացնել թույլ կրակի վրա, թողնել, որ սառչի, քամել, ստացված եփուկի կեսը խմեցնել երեխային օրվա ընթացքում, իսկ մնացածը՝ քնելուց առաջ:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Սիրային «կանչեր», եւ սերը կիրք է

Մարդիկ հաճախ են թաքցնում իրենց սիրային, սեքսուալ եւ հոգեկան ապրումները, սակայն նրանք չգիտեն մի պարզ ճշմարտություն, որ կենդանի օրգանիզմից ճառագում են անտեսանելի ճառագայթներ, որոնք մասնում են սիրո սիրային զգացմունքները:

Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ մարդկանց սիրային կանչերն իրենց բնույթով նման են կենդանիների սեռային բնազդներին:

Ամերիկացի հետազոտողները գտել են, որ յուրաքանչյուր կին ճառագում է սիրային 52 «կանչեր», որոնք ընկալվում են տղամարդու կողմից: Իսկ տղամարդիկ արձակում են 48 սիրային կանչեր, որոնք իրենց ներգործությամբ գերազանցում են կանանց սիրային նետերին:

Դրանով էլ բացատրվում է այն հանգամանքը, որ տղամարդկանց մոտ զգայական ցանկությունն ավելի շուտ է բռնկվում: Իսկ կինն ավելի շուտ է թուլանում, քանի որ լիցքաթափում է միանգամից ավելի շատ ճառագայթ:

Ֆրանսիացի գիտնականները գտնում են՝ այն մարդիկ, ովքեր դյուրագրգիռ չեն եւ կարող են զսպել իրենց զգացմունքները, նրանք չգիտեն, որ սերը կիրք է:

Նրանց զգացմունքները ցնցումներ չեն առաջացնում, որից բռնկվի կիրքը: Կրքոտ սիրո համար պետք է ունենալ տաք արյուն, որ հիմնվում է ուժեղ ու խոր, էմոցիոնալ զգացմունքայնության վրա: Կիրքը բացարձակ զգացմունք է:

Պատրաստեց Է. Ա.

Զանազանք

Գույների ստեղծած տրամադրությունը, որ կարելի է հաշվի առնել տան կահավորման ժամանակ

Ճերմակը ստեղծում է թարմ, թեթեւ մթնոլորտ:

Դեղինը լավ տրամադրություն եւ ջերմություն է առաջացնում:

Նարնջագույնը զվարթացնում է, եռանդը խթանում, աշխուժացնում արյան գույները:

Կարմիրը տաքություն, խանդավառություն է առաջացնում, բայց եթե երկար մնաք նրա ազդեցության տակ, շուտ կհոգնեք եւ նույնիսկ տեղի զարկերը կարագանան:

Մանուշակագույնը սահմանափակում է տարածությունը, հոգնություն եւ ծանրություն է հաղորդում մթնոլորտին:

Կապույտը մեղմացնում է, տխրեցնում, սառնություն հաղորդում:

Կանաչը թարմության եւ զովության զգացում է առաջացնում, տեսողության վրա բարերար է ազդում, նպաստում է արյան շրջանառությանը:

Երկնագույնը զովություն եւ հանդարտություն է առաջացնում, ընդարձակում տարածությունը:

Սեւը ճնշում է, ծանրացնում, պակասեցնում եռանդը:

Սրճագույնը տաքություն, հավասարակշռություն, ներքին խաղաղություն է ստեղծում:

Մոխրագույնը սառն է, ծանծրույթ եւ անտարբերություն է առաջացնում:

Սրճագույնը եւ մոխրագույնն անձկություն են հաղորդում:

Կապույտն ու սպիտակը հանդարտեցնում են, սառեցնում մթնոլորտը:

Բանջարեղեն, կանաչեղեն

Հիմնականում բոլորը բաղադրված են գրեթե նույն նյութերից, պարունակում են շատ քիչ սպիտակուց (2 տոկոս), քիչ յուղ (0,5 տոկոս): Հարուստ են հանքային աղերով, ինչպես նաեւ բոլոր տեսակի վիտամիններով եւ ունեն քիչ կալորիականություն, որ պետք է նկատեն նիհարել ցանկացողները:

5 տոկոսից պակաս շաքար են պարունակում լոլիկը, կանաչ լոբին, վարունգը, սունկը, բողկը, սպանախը, ծաղկակաղամբը, կարոսը, սմբուկը, տաքդեղը, հազարը, կաղամբը, ճակնդեղը, ծնեբեկը:

5-10 տոկոս շաքար են պարունակում գազարը, սոխը, դդումը, շաղգամը, կանաչ ոլոռը, կանաչ բակլան: Առաջինների 500 գրամն առաջացնում է 100 կիլոկալորիա:

Եփված վիճակում բանջարեղենը կորցնում է վիտամինները եւ հանքային աղերը: Նկատի ունենալով սա՝ խորհուրդ է տրվում եփել քիչ ջրով կամ գոլորշու մեջ, իսկ ջուրը՝ խմել: Հիմնականում ցանկալի է դրանց գործածումը թարմ վիճակում, կարելի է ավելացնել կիտրոնի հյութ եւ ձեթ:

Կան բանջարեղենի տեսակներ, որոնք ունեն միզամուղ հատկություն՝ ազատքեղը, բողկը, կարոսը, ծնեբեկը: Սրանք դուրս են մղում մարմնի ավելորդ հեղուկը՝ թեթեւացնելով այն:

ՄԵՂՐԸ

Մեղրը չարաշահել չի կարելի, քանի որ ածխաջրերը հիմնականում բաղկացած են գլյուկոզայից, որի մեծ քանակությունը ընկնելով արյան մեջ, գրգռում է ենթաստամոքսային գեղձը եւ նպաստում շաքարախտի զարգացմանը:

Մեղրի կալորիականությունը շատ բարձր է: 100 գ մեղրը պարունակում է 308-325 կալ (1 ճաշի գդալը պարունակում է 30 գ մեղր): Դա նշանակում է, որ մեղրի չարաշահումը հանգեցնում է գիրության:

Ալերգիկ երեւույթների դեմ մեղրը հակացուցված է: Հաճախ մեղրից երեխաների մաշկի վրա ցան է առաջանում, խանգարվում է աղիների գործունեությունը: Այդ իսկ պատճառով խորհուրդ չի տրվում մինչեւ մեկ տարեկան երեխաներին մեղր տալ, իսկ ավելի մեծերին պետք է ընտելացնել աստիճանաբար:

Մեղրն օժտված է բուժիչ հատկություններով: Ծաղկափոշու հետ խառնված 40 գ մեղրն օգտակար է աթերոսկլերոզով, հիպերտոնիայով հիվանդների համար, բարձրացնում է հիվանդների ինքնազգացողությունը, օգնում է անքնության ժամանակ, օժտված է հանգստացնող հատկությամբ, իջեցնում է ճնշումը, արյան մեջ խոլեստերինի քանակը:

Մեղրը պարունակում է 60-ից ավելի տարբեր նյութեր: Ավելի քան 70-80 տոկոս կազմում են ածխաջրերը: Սպիտակուցները քիչ են (100 գ մեջ 0,7-0,8 գ): Մեղրը հարուստ է վիտամիններով (հատկապես B, K, E):

Մեղրը հրաշալի բուժամիջոց է ստամոքսի խոցի, քթի դեմ: Այն իջեցնում է նաեւ ստամոքսահյութի թթվայնությունը:

Հնդկացորենի մուգ դեղնավուն կամ շագանակագույն մեղրը օգտակար է սակավարյունության դեմ:

Խոհանոց

Քաղցր տաքդեղով պատրաստած ճուտ

1 ճուտ, աղ, 50 գ կարագ, 60 գ գլուխ սոխ, աղացած քաղցր պատիճավոր տաքդեղ, 10 գ կարագ, 10 գ ալյուր, 250 գ թթվասեր, քացախ:

Ոչ մեծ ճուտը մաքրել, լվանալ, բաժանել 4 մասի, աղ անել եւ շոգեխաշել տապակած սոխով եւ քաղցր տաքդեղով: Փափուկ ճուտը հանել, հյութը համեմել բոված ալյուրով, ավելացնել թթվասեր, քացախ եւ եռացնել: Սոուսը կարելի է թանձրացնել թթվասերով եւ ավելացնել կարագ, սոուսի գույնը եւ համը փոխել տոմատի մածուկ եւ հարած սերուցք ավելացնելով:

Մատուցել եփած խմորագնդիկներով, բրնձով:

529353 Անվճար ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Վաճառվում է** Նոր-Մարաշ առանձնատնային տուն, 2,5 հարկ, 2000 քմ հող, օժանդակ կառույցներ, մշտական ջուր, գազի հնարավորություն, պտղատու այգի, առեւտրի օբյեկտ, 2 ավտոտնակ: Հեռ. 65-00-43:
- **Կգնեմ** 3 սենյականոց բնակարան Դավիթաշենում, Սպիտակ խանութի հարեւանությամբ: Հեռ. 36-80-23:
- **Վաճառվում է** 4 սենյականոց բնակարան Կիլիկիա թաղամասում (տոնավաճառի մոտ), 4/1 հարկում, դիմացն ունի կիսակառույց շենք 60 քմ ընդ. տարածքով, գինը պայմանագրային: Հեռ. 52-53-97, 09401663:
- **Վաճառվում են** նոր լվացքի մեքենաներ Рига, Волга, Ока: Գինը պայմանագրային: ДЕСНА (նոր)- գինը 25.000, ДЕСНА (վերանորոգ.)- գինը 16.000, երաշխիքով: Հեռ. 22-76-09, Վրեժ:
- **Վաճառվում է** պաս-կահույք 97 թ. արտադրության, եվրոպական: Գինը պայմանագրային, Հեռ. 52-80-98 (18:00-ից հետո):
- M&T ընկերությանը պահանջվում է օպերատոր գործավարի աշխատանքի համար՝ անգլերենի եւ համակարգչի իմացությամբ, աշխատանքային փորձով: Հեռ. 52-57-71:
- **Կկատարեմ** բնակարանների էլ. մոնտաժ: Հեռ. 24-65-12, Վարդան, 55-31-90, Ռուբիկ:
- **Կգնեմ** բջջային հեռախոսի քարտ: Հեռ. 24-65-12:
- **Վաճառվում է** 1 սենյականոց բնակարան Աբովյան 22ա շենքի 11/2 հարկում, ընդ. տար. 54 քմ, 150 լ տաք եւ սառը ջրի բաք: Գինը 15.000 դոլար: Հեռ. 58-60-75, Սաքիկ:
- **Վաճառվում է** զգեստապահարան 3 դռնանի, արտասահմանյան, լավ վիճակում, գինը 130 դոլար: Հեռ. 56-28-31:
- **Շտապ փնտրում եմ** կահույք տեղափոխող ավտոմեքենա: Հեռ. 56-28-31:
- **Կվարձեմ բնակարան**՝ ամսական 20 դոլարի սահմաններում, ցանկալի է հեռախոսով: Նախապես կվճարեմ մի քանի ամսվա վարձը: Հեռ. 62-54-32:
- **Վաճառվում է** 8 ամսական էգ դալմասին ցեղատեսակի, պատվաստած, անձնագրով: Գինը 50 դոլար: Հեռ. 61-83-12:
- **Պարապում եմ** ֆրանսերեն ինչպես դպրոցականների, այնպես էլ ուսանողների հետ: Հեռ. 43-77-72:
- **Վաճառվում է** մանկական մահճակալ: Հեռ. 28-49-39:
- **Պարապում եմ** ռուսերեն դպրոցականների, ուսանողների, արտասահմանցիների հետ՝ գրավոր, բանավոր: Աշխատանքային մեծ փորձով դասախոս: Հեռ. 64-56-26:
- **Վաճառվում է** 1 սենյականոց բնակարան սեփ. տան 2-րդ հարկում, Տիգրան Մեծ հասցեում: Նախնական գինը 8000 դոլար: Հեռ. 52-26-34:
- **Վաճառվում է** 2 սենյականոց բնակարան Ավանում, 9/9 հարկում, 2 բաց պատշգամբ, երկաթյա դուռ, նորմալ վիճակում: Հեռ. 61-72-58:
- **Վաճառվում է** ակորդեոն «WETMESTER» 80 բաս, բազկաթոռ, պատուհանի ճաղ, ֆոտոխոշորացուցիչ, կրակմարիչ, լվացարան: Հեռ. 28-49-39:
- **Վաճառվում է** լրագրասեղան: Հեռ. 24-40-22:
- **Վաճառվում է** «Заря» դաշնամուր, 100 դոլար: Հեռ. 45-30-17:
- **Կատարում եմ** ցանկացած բարդության տեքստերի հայերենից ռուսերեն թարգմանություններ համակարգիչով: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 36-00-06:
- **Վաճառվում է** նոր վերելակ մեկ տոննա բեռնատարողությամբ: Գինը 1000 դոլար: Հեռ. 0941-90-18:
- **Կգնեմ** «Ժիգուլի» մակնիշի ավտոմեքենա: Հեռ. 52-38-50 (10:00-18:00):
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան III մասում, Մանթաշյան փող., երկու ավտոտնակով, նկուղով, խորդանոցով, 5/5 հարկում, վերանորոգված, դռները փոխված, բարվոք վիճակում, խոհանոցի կահույքով: Գինը 13.000 դոլար: Հեռ. 55-73-30:
- **Կգնեմ** բջջային հեռախոսի քարտ: Հեռ. 24-65-12 (18:00-ից հետո), Վարդան:
- **Վաճառվում է** ամառանոց Երեւանից 10 կմ հեռու, Երեւան-Սեւան ճանապարհին կից, 2,5 հարկանի, 2 պատշգամբ, սանհանգույց, հոսանք, հարմարավետ բնակարան, 550 քմ այգի, պտղատու ծառեր, ջրի բաք, ոռոգման ջուր, ավելացնելու հնարավորություն, երկաթե դարպաս: Գինը 6000 դոլար: Հեռ. 46-63-59, 42-46-26:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Ավան-Առինջ թաղամասում, 9/7 հարկում, ԴՍԿ, կապիտալ վերանորոգված, վերելակն աշխատող, ջուրը կանոնավոր: Հեռ. 62-50-34:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Ավան-Առինջ թաղամասում, 9/2 հարկում, 100/48 տարածք, վերանորոգված, կաղնե մանրահատակ, ներկառուցված պահարաններ, արեւկող: Գինը 12.500 դոլար: Հեռ. 58-95-68:
- **Վաճառվում է** 4 սենյականոց բնակարան III մասի շրջակայքում, 5/5 հարկում, ընդհանուր մակերեսը 105 քմ, բավարար վիճակում, բաց եւ փակ պատշգամբ, սանհանգույցը գերազանց վիճակում, գինը 15.000 դոլար (նախնական), հեռ. 48-55-48:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Խորենացու եւ Նար-Դոս փողոցների խաչմերուկում, 16/7 հարկում, փակ, մեծ պատշգամբ, բարվոք վիճակում, գինը 14.000 դոլար (նախնական): Հեռ. 576849:
- **Վաճառվում է** 4 սենյականոց բնակարան 16-րդ թաղամասում, 16 հարկանի շենքի 10-րդ հարկում, լավ վերանորոգված, հյուրասենյակը կոնդիցիոներով: Գինը 9000 դոլար: Հեռ. 35-60-40, 35-54-34:
- **Վաճառվում է** 2 սեն. բն. 9/9 հարկ, դարձած 3 սեն., ընդհանուր մակերեսը 66 քմ, Շարուրի փող. (Չարբախ): Գինը 5000 դոլար: Հեռ. 46-64-13 (ժ. 18-ից հետո):
- **Վաճառվում է** 4 հարկանի առանձնատուն Կիեւյան 2, նրբ. 18 հասցեում, ունի 600 քմ հողամաս, կապիտալ վերանորոգված, լողավազան, սաունա: Հեռ. 22-54-88: Դիմել առանց միջնորդների:
- **Վաճառվում է** 2 հարկանի վարչական շենք ԳՈւՄ-ի մոտակայքում՝ 2500 քմ տարածքով, ունի ցանկապատված պարտեզ՝ 5900 քմ, երեք կողմից ճանապարհ, 3-րդ հարկ ավելացման հնարավորություն, հարմար է բուհի, օֆիսի, արտադրության համար: Հեռ. 54 55 17, 56 55 65, 23 87 74:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց վերանորոգված բնակարան փակ պատշգամբով՝ Սերգեյան ինստիտուտի շրջակայքում, հեռ. 27-11-06:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Շենգավիթի շրջանում, 5/4 հարկում, ընդհանուր տարածքը 70 քմ, նորմալ վիճակում, երկաթե դուռ, փակ պատշգամբ, 2 տեղանոց ավտոտնակ: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 48-48-67:
- **Փոխանակում եմ** Երեւանի կենտրոնում գտնվող 76 քմ տարածքը մայրաքաղաքի մերձակայքում գտնվող առանձնատան հետ: Հեռ. 09423833:
- **Վաճառվում են** 1, 2, 3, 4 սենյականոց բնակարաններ կենտրոնում: Հեռ. 57-09-08:
- **Վաճառվում է** 1200 քմ սեփականաշնորհված հողամաս «Հայֆիլմի» մոտակայքում (Քասախ-Ավան): Գինը պայմանագրային: Հեռ. 57-70-91:
- **Վաճառվում է** 800 քմ տուն-հողամաս Օշականում: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 34-40-71:
- **Վաճառվում է** Կենտրոնում 80 քմ կիսանկուղային տարածք: Եռաֆազ հոսանք, ջուրը՝ մշտական: Հարմար է օֆիսի, սաունայի, բարի եւ այլ օբյեկտներ կառուցելու համար: Հեռ. 529-353, բջջ. (09)429353:
- **Տրվում է վարձով** տարածք Ամիրյան փողոցում, 1 սենյակը 25 քմ, երկրորդ սենյակը 20 քմ, առանձին մուտքերով: Հարմար է հացի եւ խմորեղենի փռերի, կոշիկի արտադրամասի եւ օֆիսի համար: Հնարավոր է նաեւ առանձին վարձակալում: Հեռ. 56-44-86:
- **Տրվում է վարձով** 3 սենյականոց բնակարան Սախարովի հրապարակում, կահավորված, բարեկարգ վիճակ, մշտական տաք/սառը ջուր: Հեռ. 56-41-71:
- **Վաճառվում է** 500 քմ ցանկապատված պտղատու այգի Խարբերդում, կա կիսակառույց շենք: Գինը պայմանագրային: Զանգահարել 25-47-21, ժամնային:
- **Վաճառվում է** տարածք քաղաքի կենտրոնում (Փավստոս Բուզանդ փողոցում), 161 քմ: Հեռ. 56-60-34 (11:00-18:00):
- **Տրվում է վարձով** տուն ԳՈՒՄ-ի մոտ, 2,5 սենյականոց, 9/8 հարկում, նոր վերանորոգված, կահավորված, սառնարան, ճաշ. հեռուստացույց, տաք ջուր, անկողին, սպասք: Գինը 180 դոլար: Հեռ. 53-36-74:
- **Կգնեմ** 1 սենյականոց բնակարան քաղաքի փոքր կենտրոնում, մինչեւ 11.000 դոլարի սահմաններում: Հեռ. 53-73-75:
- **Վաճառվում է** բջջ. հեռախոս SIEMENS S 25 I, գինը 165 դոլար: Հեռ. 09428243:
- **Վաճառվում է** սառնախցիկ: Հեռ. 53-36-74:
- **Վաճառվում է** նոր փաթեթ 150x60 սառնարան SUPER GENERAL, գինը 350 դոլար, հեռուստացույց SUPRA ճապոնական, 54 անկյունագծով, վերջին մոդելի, երաշխիքի մեջ, գինը 200 դոլար, դաշնամուր LIRA, սեւ գույնի, 2 ոտնակ, լավ վիճակում է, գինը 250 դոլար, հեռ. 61-83-92:
- **Վաճառվում է** մետաղյա ավտոտնակ Աղայան փողոցում, հեռ. 56-83-75:
- **Վաճառվում է** ՊԱԶ-672 մակնիշի ավտոբուս, 86 թ. արտադրության, բարվոք վիճակում է, գինը 800 դոլար, հեռ. 34-68-30:
- **Վաճառվում է** «ԳԱԶ-2402» (ֆուրգոն) մակնիշի ավտոմեքենա, 84 թ. արտադրության, գազով: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 57-43-78:
- **Վաճառվում է** «ԼԱԶ» մակնիշի ավտոբուս, 1982 թ. արտադրության, «ՄԱԶ» շարժիչով, որոշ անսարքություններով: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 57-43-78, Գագիկ:
- **Վաճառվում է** 2107 մակնիշի ավտոմեքենա, 1994 թ. արտադրության, փոխ. տուփը 5 աստիճան, գույնը սպիտակ: Գինը 2000 դոլար: Հեռ. 09495295:
- MERSEDES BENZ E-230 մոդելի նոր մեքենան իր վարորդով կծառայի արտասահմանից ժամանած հյուրերի համար վարձավճարով: Դիմել 45-59-69, Հովիկ, կամ 09496521, Մարիետա:
- **Վաճառվում է** AUDI-80 մակնիշի ավտոմեքենա (89 թ. արտ.), դիզելային վառելանյութերով, կարմիր, լավ վիճակում: Գինը նախնական 3000 դոլար: Հեռ. 39-34-52:
- Գրքի ինտերնետ խանութ WWW.ber.am, մոտ 40.000 անուն գիրք, մատչելի գներ:
- **Շտապ փնտրում եմ** վարձով բնակարան փոքր կենտրոնում, 50 դոլարի սահմաններում: Հեռ. 58-38-68:
- **Մասնավոր հեսախուզական** եւ իրավաբանական ծառայություն: Հեռ. 09489967
- **Վաճառվում է** 1992 թ. արտադրության սեւ գույնի BMW 525 TD մակնիշի ավտոմեքենա: Հեռ. (09)42-02-71:
- **Կգնեմ** easy-card 20.000 դրամի սահմաններում: Հեռ. 63-27-98:
- **Վաճառվում է** կաբինետային ռոյալ «SCUNEDER» սեւ գույնի, լավ վիճակում: Հեռ. 58-17-49:
- **Տրվում են վարձով** 5 հարկանի շենքում սենյակներ, որոնք նպատակահարմար են օֆիսի համար: Հեռ. 23-07-05, 23-44-00:
- **Վաճառվում է** «КАвЗ» մակնիշի ավտոբուս, 1987 թ. արտադրության, լավ վիճակում, անվադողերը մաշված, հին պետհամարանիշով: Հեռ. 62-50-34:
- **Վաճառվում է** JVC տեսամագնիտոֆոն, նորմալ վիճակում: Գինը 50 դոլար: Հեռ. 44-61-27:
- Անդրեաս Սեւոյանը փնտրում է 1943 թ. Ստեփանավանում իր հետ 6 ամիս ծառայած Լեոնարդին: Զանգահարել 65-22-36:
- **Կգնեմ** բնակարան եւ տարածք քաղաքի կենտրոնում, առանց միջնորդի: Հեռ. 52-58-01, ժամը 10:00-18:00:
- **Կգնեմ** 2 կամ 3 սենյականոց բնակարան մինչեւ 5000 դոլար: Զանգահարել 27-61-05, ժամը 18:00-ից հետո:
- **Վաճառվում է** մետաղյա ավտոտնակ Վաղարշյան եւ Քոչարի փողոցների հատման բակում: Հեռ. 27-59-86:

Հեռուստածրագրեր

13 հուլիսի, շաբաթ

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Հարցամարտ
9.50 Ծիծաղի տուն
10.40 Մեր լեզուն մեր հայրենիքն է
11.00 Ս-լ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Փառատոն «Մուտք 21-րդ դար»
12.10 Կարոտ
12.45 Մայր թատրոն-80. Գառնիկ Ստեփանյանը Վահրամ Փափազյանի մասին
13.15 Անցյալը ներկան է
13.40 Հայերը
14.00 «Արեւիկ»
14.30 Զարգացման բանալի
15.00 Առողջության աշխարհ
15.20 Սպիվակովյան ֆոնդի սաների ելույթը
16.00 Հեռուստաներկայացում. Գրիգոր Զոհրապ. «Փոստալ»
17.00 Հայլուր
17.20 Մ/ս-լ «Պատկերազարդ պատմություններ անցյալից»
17.45 Ազդ-TV
18.10 Բարի ախորժակ
18.30 Երեկոյան Երեւան
18.40 Խորան լուսո
18.50 Դիմորդ-2002
20.00 Ճանապարհորդող տարածքներ
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.50 Զինուժ
22.25 Երկրի ուժը
22.45 Երաժշտական փոստարկղ
00.00 Հայլուր
00.20 Գ/Ֆ «Կատարյալը»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

09.00 Բարի լույս, Հայաստան
(09.30, 10.30 Լրաբեր)
11.00 «Հայրենիքի համար»
11.30 Ս-լ «Բեն Հուր»
12.10 «Լեզուների համաստեղություն» (անգլերեն)
12.30 «Ակցենտ»
13.20 Ֆուտբոլ «Արարատ-73»-ԽՍՀՄ
15.00 Գ/Ֆ «Դետոկսիկացիա»
(16.00 Լրաբեր)
17.00 Ալյանս-երկխոսություն
17.30 Մանկական երգի փառատոն-2002
18.00 Օտարերկրյա պատգամավորների այցը Հայաստան
18.30 «Խառնաշփոթ»
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
20.00 Լրաբեր
21.00 Ընտանեկան ակնթարթ
22.40 «Պահմտոցի+»
23.40 PODIUM ART
00.00 «Սեկտոր PRO»

Կ

19.30 «Գնդիկ Բոֆոնիկ»
19.50 Բախտացույց
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.15 Գ/Ֆ «Ոդիսեւս» 1 մաս
22.00 Բախտացույց
22.05 Գիտաստղեր
22.30 Գ/Ֆ «Ճիչ»
00.00 Մամուլի խոսնակ

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 15.00, 18.00, 20.30, 02.35 Ժամը
09.00 CNN
09.30 Գեղֆիլմ
11.30, 20.00 Ավտոսրահ-2000
12.00 Ս-լ «V. I. P.»
13.00, 18.30 Բլից
13.25 Գ/Ֆ «Սառեցված կալիֆոռնիացին»
15.30 Գ/Ֆ «Աստղային զինվորներ»
17.40 Տանիք
19.00 Բումերանգ
21.00 Ընտանեկան լոտո
22.30 Իրականում
23.30 Ս-լ «V. I. P.»
00.20 Գ/Ֆ «Հանիբալ»

Շանթ

08.00, 09.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15, 19.00 «Սիմփսոններ»
08.45, 21.45 «Նոստալգիա»
09.15 Վ/Ֆ «Պատմության ալիք»
10.15, 15.15, 01.15 Գեղֆիլմ
12.15 «Եսիմ»
12.20 Ս-լ «Պապիրուսի արկածները»
12.45 «Նինձա կրիաները»
13.15 «Գործակալություն»
13.45, 19.30 «Ալֆրեդ Հիչքոքը ներկայացնում է»
14.15, 20.15 «Մահացու ուժ»
17.15 Վավֆիլմ
18.15 «Նշանաբանը հավերժություն»
21.30 Ծո-ից ծո Հայաստան
22.40 Ս-լ «Իմ մուտանտները»
23.15 Ֆիլմ DVD

ԵՐԵՎԱՆ

07.05, 15.05, 19.05 Մուլտֆիլմ
07.25, 22.50 Գեղֆիլմ
09.05 ТВЦ Մոսկվա. «Ինչ եւ ինչպես»
10.50, 18.50, 20.50 «Ակտուալ TV»
11.00 «Այս երեկո, այս ժամին»
12.05 «Հեռուստաֆուտբոլ+»
12.50 ТВЦ Մոսկվա. Գ/Ֆ «Հեքիմի աշակերտը»
14.00 «Ողրության ղողանջներ»
14.25 «Առողջարան»
16.10 ТВЦ Մոսկվա. ս-լ «Ժյուլի Լեսկո»
18.00 Վավֆիլմ
18.25 «Իմ Երեւան»
19.25 «Օրորոցային»
20.00 ТВЦ Մոսկվա Ս-լ «Երկուսը Տեխասից»
21.00 «Մաժոր երեկո»
21.30 «Երակ»
22.20 «Ներշնչանք»
00.50 ТВЦ. «Յալթա-2002»
Ավարտին գիշերային կինոսրահ

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

07.10 Արկածային «Խորհրդավոր այգի»
08.45 Կոմեդիա «Էյս Վենտուրա»
10.05 Արկածային «Գանձերի կղզին»
12.15 Մարտաֆիլմ «Ճակատագրի զինվորները»
13.55 Արկածային «Ոդիսեւս-2»
15.05 Թրիլեր «Ժառանգություն»
16.30 Ֆանտաստիկ «3-րդ աստիճանի շփում»
18.40 Հայֆիլմ «Զանգեզուր»
20.15 Արկածային «Ռոբին Հուդ. ավազակների արքայազն»
22.30 Թրիլեր «Ճանապարհ դեպի Արլինգտոն»
00.25 Մելոդրամ «Հինգ զգացմունք»
02.05 Գ/Ֆ «Մեղադրյալը կասկածներից դուրս»
03.40 Թրիլեր «Փլուզված պալատ»
05.15 Գ/Ֆ «Ժամանում»

ԱՐՄԵՆԱԿՈՐ

11.00 Մ/Ֆ «Հերկուլես»
11.50 Մանկական երգեր
12.00 Լ. Անանիկյանի մարզական հաղորդումը
12.30 «Էրուդիտ»
13.00 «Ակնթարթ»
13.15 Մուլտֆիլմերի ծրագիր
13.35 Երաժշտական դադար
13.45 Գ/Ֆ «Հրաշալի յոթնյակը»
15.55 Երաժշտական դադար
16.00 «Հանդիպում»
16.40 Վ/Ֆ «Ծովի հրաշքը»
17.00 Գ/Ֆ «Կովկասի գերուհին»
18.20 «ՋիէմՄաքս» պարային խումբ
19.00 «16»
20.05 «Կրակում են երեխաները»
20.25 Մուլտֆիլմերի ծրագիր
20.50 Երաժշտական միջնարար
21.05 Գ/Ֆ «Աշունը Նյու Յորքում»
22.45 «Քայլ առ քայլ»
23.00 «Երեւանի գիշերներում»
23.35 Երաժշտական միջնարար
23.45 Գ/Ֆ «Ամեն ինչ Մարադոնայի մասին»
00.40 Երգում է Մըրայա Քերին

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

9.00, 16.40, 20.15 Մուլտծրագիր
9.30 Գ/Ֆ «Երեք հաստլիկները»
11.00 Մ/Ս «Թռչող տնակ»
11.30 Աստղածաղիկ
11.50 Երալաշ
12.00 Գ/Ֆ «Ջունգլիների գիրքը» 2-րդ սերիա
13.30 Մ/Ֆ «Հերկուլես»
15.00 Գ/Ֆ «Ոստիկանը եւ ոստիկանուհիները»
17.30 Գ/Ֆ «Բինգո Բոնգո»
19.00 Վ/Ֆ «Փղեր»
20.00 Մեր հայրենիքի մշակույթը
20.45 Լուսաստիկ
21.00 Գ/Ֆ «Հավասարիմ ընկերներ»
22.35 Մենք եւ մեր երեխան
23.30 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Բոնդ)

ԱԼՄ

08.00, 13.00, 17.00, 20.00 (00.50 ռուսերեն) Օրեգոր
08.30 «Այգաբաց»
10.30, 19.00 Հ/ս-լ «Անսիրտ գեղեցկուհիները»
11.20 «Պահեր»
11.30, 13.20 Գ/Ֆ «Գոծիլա»
14.10 «Փոփ-կուռք»
14.50 Մ/Ֆ «Դե, սպասիր»
15.10 Գ/Ֆ «Թոմաս Քրաունի գործը»
17.30 Մուլտսերիալ
17.50 «Տարեթվեր եւ մարդիկ»
18.00 «Ամեն ինչ կինոյի մասին»
18.10 Ռոք-օպերա «Հիսուս Քրիստոս. գերաստղ» (2-րդ մաս)
19.50 «Ավանդապատում»
20.30 Վավֆիլմ
21.00 «Հարցի արժեքը»
21.40 «Քնարական դադար»
21.50 «Գավառական կյանք»
22.20 Մամուլի տեսություն
22.30 Գ/Ֆ «Ինչպես կնոջը հետ դարձնել»
00.10 Համերգ. «Queen»
00.40 «Մանկությունս հիշելիս»

ԱՐԺԵ ԴԻՏԵԼ
21.00 «ՀԱՐՑԻ ԱՐԺԵՔԸ»
Քաղաքական վերլուծական հաղորդում, որի ընթացքում երկխոսության միջոցով ներկայացվում է հանրապետության կյանքի ներկա համապատկերը:

ОРТ

7.45 Գ/Ֆ «Մարուսյա մորաքույրը» (1-ին սերիա)
9.00, 11.00, 15.00, 19.00 Նորություններ
9.10 Հետաքննությունը վարում է Կոլոբկովը
9.30 «Երալաշ»
9.45 Հոգեւոր հովվի խոսքը
10.00 Ս-լ «Շան գործ»
11.10 Ծիծաղի համայնապատկեր
11.45 Սմակ
12.05 «Կուռքեր». Մ. Մենգլետ
12.35 Մ. Մենգլետը եւ Վ. Տիխոնովը «Դա պատահել է Պենկովում» ֆիլմում
14.30 Դիսնեյ-ակումբ «Բադային պատմություններ»
15.10 Գ. Զավոլոկինի հիշատակին. «Հայրիկի հարմոնը»
15.35 Բ. Գալկինը «Մենակ եւ առանց զենքի» մարտաֆիլմում
17.05 Ս-լ «Փախստականը»
18.05, 19.20 Տարվա երգ. Ամառ
20.05 Մ. Զադորնովի հումորիստական հաղորդումը
21.00 Ո՞վ է ուզում միլիոնատեր դառնալ
22.00 Ժամանակ
22.30 Մ. Սըրիփը «Փոթորկոտ գետը» թրիլերում
00.35 Բ. Մյուրեյը «Իսկ ինչպե՞ս է Բոբը» կոմեդիայում
02.30 Իրական երաժշտություն

РТР

7.30 Մայքլ Ջորդանը «Խցանում տիեզերքում» ֆիլմում (ԱՄՆ)
8.45 Ս-լ «Գազանների տիրակալը»
9.40 Առողջություն եւ կյանք
10.15 Ալեքսանդր Սլադկովի «Զինվորական ծրագիրը»
10.30 Ոսկե բանալի
10.50 Բարի լույս, երկիր
11.25 Ս-լ «Գեղեցկության թագուհին կամ անչափ դժվար մանկություն»
11.50 Հեռուստախաղ «Հարյուրը մեկին»
12.45 Ալեն Դելոնը «Զորրո» ֆիլմում (Իտալիա-Ֆրանսիա)
14.25 Ս-լ «Կատակերգական կոկտեյլ»
15.00, 21.00 Լուրեր
15.20 Լյուդմիլա Կասատկինան «Մեղրամիս» ֆիլմում
17.00 Պավել Օվսյաննիկովի եւ ՌԴ-ի պրեզիդենտական նվագախմբի համերգը
18.30 Լուրեր-Մոսկվա
19.00 Իմ ընտանիքը
19.55 «Անշլագ»
21.25 Հայելի
22.00 Աննա Կամենկովան «Թեմս իսկական տղամարդկանց համար» ֆիլմում
23.30 Գ/Ֆ «25-16 նավակոդի գաղտնիքը» (ԱՄՆ)
01.20 Բորիս Մոիսեեւը «Օտարը» ֆիլմում

НТВ

7.05 Ս-լ «Երկնագույն ծառ»
9.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 Այսօր
9.15 Գ/Ֆ «Բժիշկ Այբոլիտը»
10.30 Ա՜խ, այդ երեխաները
11.15 Վաղվա եղանակը
11.20 Ս-լ «Փշրված լապտերների փողոցները»
12.20 Բնակարանային հարց
13.25 Ս. Մարսոն «Աննա Կարենինա» ֆիլմում (ԱՄՆ)
15.30 Բնասերի ճանապարհորդությունները
16.05 Սեփական խաղ
17.30 Շարունակությունը հաջորդիվ...
18.25 Անկեղծ խոստովանություն
18.50 «Կնոջ հայացք». Ն. Բաբկինա
19.25 «Դուք կծիծաղեք». Կ. Նովիկովա
20.35 Ս-լ «Մոխրոտիկի որս»
21.45 Մարտաֆիլմ «Չեկ»
23.55 Պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտ. Օլեգ Մասկաեւն ընդդեմ Խասիմ Ռախմանի
00.55 Ի. Ժակովը «Պատմությունը կատարվում է գիշերով» էրոտիկ կոմեդիայում

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

Радиостанция "Радио ВАН"

Реклама-двигатель торговли, это сказали не мы!

Лучшая аудиореклама региона, о нас знают даже в Сибири.
Аудиореклама на любом языке и в любые удобные для Вас сроки.
Изготовление и размещение телерекламы.
Баннеры на нашем сайте (www.magistros.am/van/).
Что Вам нужно, просто позвонить по телефону 540002
Все остальное сделаем мы!

РЕКЛАМНАЯ СЛУЖБА "РАДИО ВАН"

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange
ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. հուլիսի 11-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Համ.** ABBR	Ցուցակված Listed	Առք* Bid: Լավագույն գին Best price	Առք* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: Քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվզ. գին Day low	Առավ. գին Day high	Միջ. կշռ. գին Avg. price	Փոփ.% Avg%	Ծավալ Volume
[illegible]	ARMJ	B	1.000.0	1.000.0	10								
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBPI	B				58.000.0	58.000.0	7					
ԷՐ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ [illegible] ԳՆ	EKOG	B	400.0	400.0	10								
ԷՐ ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿ	ELUS	B	990.0	990.0	10								
[illegible]	EMKFCO	B	500.0	500.0	30								
ԵՐԱԶ	ERAZ	B	1.990.0	1.990.0	10								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1.500.0	1.500.0	10								
[illegible]	HASH	B	100.0	100.0	100								
[illegible]	HCFT	B							1.000.0	1.000.0	1.000.0	3.800	3.800.000.0
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2.000.0	2.000.0	10								
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ ԳՆ	JHJG	B				10.000.0	10.000.0	200					

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** 4 նիշից բաղկացած համակարգը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի համակարգն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է P [illegible] ՀՖԲ-ում ներկայումս ցուցակված է 155 արժեթուղթ: Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով նախորդ առեւտրային նստաշրջանի ընթացքում գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով: ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշման ամփոփ արդյունքները հրապարակվում են առանձին [illegible]
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am
© Armex

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Ալֆաբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469
Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ 41206
Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112
Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422
Ամերիա ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140
Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837, 277814
Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674
Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 566448
Արմբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 542125
Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32/16
Հեռ.՝ 544657, (09)400699
Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804
ԷՄ ԿԱԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532815
Էտալոն ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության փող.49/2
Հեռ.՝ 620600
Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417, 569680
Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138
Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ 23109, 30868
Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 528778
Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 544527
Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24/5
Հեռ.՝ 531805
Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Սկանվորդ

1

- Ընտրական ձայների քանակ
- Կատակերգություն
- Հայկական «շախմատ»
- Կարճ ասած թամբագործ
- Բալզակի սիրած ըմպելիքը
- Ստորոգյալ եւ «վերջալ» արկ
- 1
- Գծագրի «լակոնիկ տարբերակ»
- Ալժիրի «ներքեւի» հարեւանը
- «Milky Way»-ի հումքը
- Ամենահմատուն ստրուկը
- Զատկի ձվի «ներկվածը»

2

- Հայեցի պատկառուկ
- Գիշերօթիկ դպրոց
- Մեր ազգությունը
- Հ.Ք.Անդերսենի հայրենիքը
- Շվայտ, արբշիռ
- «Համով» մասնագիտություն
- 2
- Գինեքափ վիճակում գտնվող
- Ջիու «համադամ»
- Այվազովսկու հայրենի քաղաքը
- Հնդիկ վարձկան զինվոր
- Ստահրացումը քթի վրա
- Լոռու անտառ
- «Գիտունիկ» օձ
- Ավգյան ախոռների «ավելուկը»
- Երկիր Լուսին, Սատուրն ...
- Համեղ, քաղցր խնձորի սորտ
- Պրիամոս
- Մենամուսնություն կամ ...
- Տոկիոյի «բնակավայր»-կղզին
- Ճաղատի «երազանքը»
- Գրագետ մարդն Արեւելքում
- Նինոսի ազգությունը
- Ղեկավար «սեղան»
- 40 ավազակների «Բաբան»
- Սառցե սրտով հեքիաթային տղա
- Սամբա, ռումբա, ...
- Գավառի «հեղափոխական անունը»
- Մարդու քանդակ

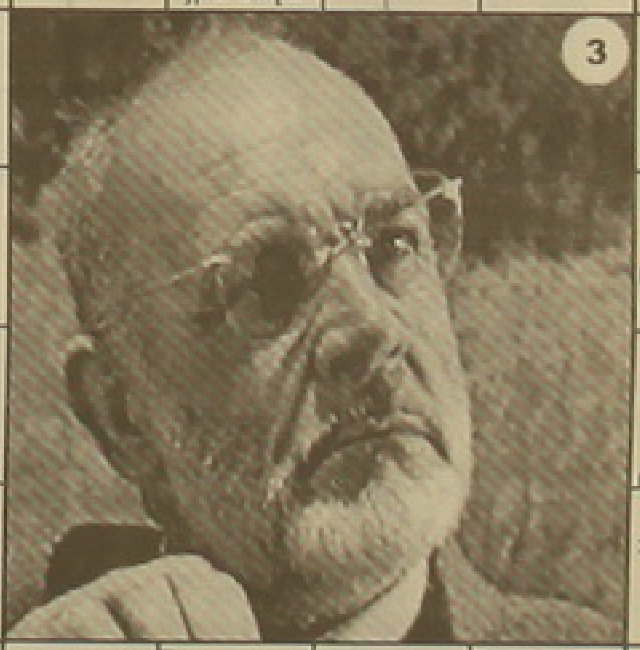

3

- Ունի եւ ակնոցը, եւ ճկարը
- Հայ ժողովրդի ոգու հաղթաքաշտը
- Ֆրանսիացի գրող ... Դոդե
- Ճշմարտության թշնամին
- Եւ պահեստ, եւ հենակետ
- Բեւեռախույզ Նորվեգիայից
- Թոմ Սոյերի «վարքագիրը»
- Փշրանք, փոքր կտոր
- Կանոնացույց մարտ (ԱՄՆ)
- Ասպարի «պաշտոնը»
- ... եւ Զաքարե Զաքարյաններ
- Հնավանդ արգելք
- 0.062գ գրամ, 27.2գ ...
- Ոչ թե ծովածուռ, այլ ...
- Իշխանական աթոռ
- «Վրացի» մատնաքաշ
- 3
- Պարսկական բանկ Երեւանում
- Անգլիացի բեւեռախույզ
- Է.Ռոստան. «... դը Բերժերակ»
- Աքիլլեսի կառապանը
- Ծառի «հաստ կողը»
- Կազակի կովկասյան հագուստ
- Առեւտրական հավաքատեղի
- Պրոտոնի «կարգավիճակը»
- Միլոշեւիչի «կարմիր» նախնին
- Մոլբերտի արվեստագետ տերը
- Գյումրիից երեւացող ոստանը
- Դեղին մեքենա
- Սարսափ, երկյուղ, ...
- Վանա լիճ Աղթամար կղզուց, ...
- Միեւնույն, ժամանակ
- ... Պիաֆ
- Քարե «հնադար»
- Չեռնոբիլի «հայրենիքը»
- 5
- Դմիտրի Մալիկով, ... Ստաշեւսկի
- 29,86 «թանկ» գրամ
- Վաղ կամ առավոտ ...
- Ընչաքություն, օրգան
- Ապրանքի շատն ու քիչը
- «Մանկական» կոկորդիլոս
- Էտալոնային օրինակ
- Լուսակիր, սառնարան
- Ճապոնական «տավիղ»
- Ալյուրից հաց ճանապարհին

4

- 4
- Ցորենի չափիչ
- Արձանագրություն
- Դ.Կանայան, նույն ինքը ...
- «Գերմանական» հյուսիս
- Բնիկ «մեքսիկացի»
- Ռադար
- Ասենք երկրաշարժը
- «Կեղծանունը» Վահան Միրաքյան

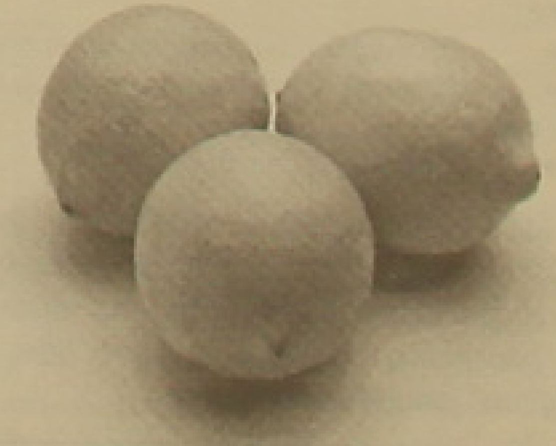

5

ԳՅՈՒՄՐԻ

Բուհական քննությունները սկսվում են հանձնաժողովների ստեղծումից

«Կուսակցական համաձայնությունը» պահանջում է փոխել դրանց կազմավորման սկզբունքը

Գյումրիում բուհական ընդունելության քննությունների անցկացման հին «ավանդույթներ» կան, որոնք անցած տարիների ընթացքում հազվադեպ է հաջողվել հաղթահարել: Համենայն դեպս, քաղաքում այդպիսի կարծիք է իշխում: «Շիրակի մարզային կուսակցական համաձայնություն» միջկուսակցական դաշինքի գնահատմամբ, բացասական երեւույթների հիմքն այստեղ ամեն տարի դրվում է քննական հանձնաժողովների կազմի ընտրությամբ, այն սկզբունքների միջոցով, որով այդ հանձնաժողովները կազմավորվում են: «Համաձայնության» հուլիսի 12-ի նիստում, որտեղ հարցը քննարկվեց ստացած ահազանգի հիման վրա, մասնավորապես նշվեց, թե հանձնաժողովների կազմը հիմնականում որոշվում է բուհերի ռեկտորների ներկայացրած ցուցակով, մարզպետարանի կրթության վարչության շրջանակներում բավական փակ ձեւով, ապա վավերացվում մարզպետի կամքով: Հասկանալի է՝ խոսքը վերաբերում է «ցանկալի» մարդկանց ընդգրկելուն: Եվ, ինչպես ասվեց, պատահական չէ, որ քննությունների ժամանակ, դրանց ընթացքին հետեւելու հարցում արհեստական խոչընդոտներ են ստեղծվում նաեւ լուսաբանող լրագրողների առջեւ: Վերջինի մի արձագանքը անցյալ տարի երկու լրագրողների հարուցած դատն էր ընդդեմ քաղաքային ընդունող հանձնաժողովի: Ի դեպ նշվեց նաեւ, որ հաճախ հանձնաժողովի կողմից լրատվության հարցերով պատասխանատու են նշանակվում լրատվության հետ կապ չունեցող մարդիկ: Բուն հանձնաժողովների կազմավորման հետ կապված՝ քննարկման մասնակիցներից մեկը հայտնեց, թե որքան ինքը տեղյակ է՝ կենտրոնացված քննությունների դեպքում, ըստ ընդունված կարգի, հանձնաժողովները պետք է կազմվեն նախարարության եւ ոչ թե տեղի իշխանավորների կողմից:

Մեր կողմից նկատենք, որ «Համաձայնության» այս քննարկումը որոշ չափով ուշացած էր, քանի որ հանձնաժողովաստեղծ գործընթացը սկսված է: Այնուամենայնիվ, հարցի քննարկումից հետո ընդունվեց համապատասխան հայտարարություն, որով մասնավորապես պահանջվեց փոխել հանձնաժողովների կազմավորման սկզբունքը, այդ գործընթացում ապահովել անհրաժեշտ հրապարակայնություն եւ թափանցիկություն: Իսկ ինչ մնում է քննությունների ընթացքի հասարակական վերահսկմանը եւ դրանով բացասական երեւույթների դեմ պայքարին օրենքով սահմանված կարգով իրենց ուղղակի մասնակցությանը, քննարկմանը մասնակցած կուսակցությունների ներկայացուցիչներն այս հարցում զենքերը վայր դրեցին՝ պատճառաբանելով, որ կեղծարարներն այդ գործում չափազանց հմտացած են, ուստի իրենք չեն ուզում նման հարցերում նրանց հետ պատասխանատվություն կրել: Նրանք դա վստահեցին լրագրողներին եւ ասացին. թող լրագրողները, ծնողները որեւէ անօրինականություն նկատելու դեպքում մեզ տեղյակ պահեն, իսկ մենք դրան կարձագանքենք...

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Երեւանի «ԱԴԱՄԱՆԴ» ադամանդահումքային բորսայում ս. թ. հուլիսի 12-ից աճուրդային վաճառքի են ներկայացված պողպատյա խողովակներ՝ պահեստավորված եւ փռված ուղեգծով, ինչպես նաեւ մոնտաժված խողովակներ՝ փռված ուղեգծով:
Խողովակների տրամագծերն են
(մմ) 1420, 1220, 1020, 920, 820, 720, 530
Աճուրդները յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժամը 13:00-ին:
Բորսայի հասցեն՝ ք. Երեւան, Միեր Մկրտչյան 5 (նախկին Հանրապետության):
Հեռ. 56-31-15, 56-48-83
E-mail: ycre@cornet.am

ARMENTEL
ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ UTAX C-237 տիպի պատճենահանող սարքերի պահեստամասերի մատակարարման համար:
Մրցույթի անցկացման պայմանները, սարքավորումների տեխնիկական նկարագրությունը եւ քանակները շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ «Արմենտել» ՀՁ, Աճառյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ. 28.70.66:
Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2002 թ. հուլիսի 25-ը, ժամը 12:00-ն:
ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL
ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ քարտրիջների տոների մատակարարման համար:
Մրցույթի անցկացման պայմանները, սարքավորումների տեխնիկական նկարագրությունը եւ քանակները շահագրգիռ կազմակերպությունները կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեով՝ «Արմենտել» ՀՁ, Աճառյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ. 28.70.66:
Առաջարկները պետք է ներկայացվեն վերոհիշյալ հասցեով մինչեւ 2002 թ. հուլիսի 29-ը, ժամը 12:00-ն:
ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

ЭМИГРАЦИОННЫЙ МОСТ
МЫ РАБОТАЕМ 11 ЛЕТ В СНГ
www.immbridge.com

США GREEN CARD
КАНАДА ЭМИГРАЦИЯ
СТУДЕНЧЕСКИЕ ВИЗЫ
ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ БЕСПЛАТНОЙ ИНФОРМАЦИИ ПРИСЫЛАЙТЕ КОНВЕРТ С ОБРАТНЫМ АДРЕССОМ 375010, Г.ЕРЕВАН-10, А/Я 127
АРМЕНИЯ, г.ЕРЕВАН (3741) 27-17-08
УКРАИНА, г.ЛЬВОВ (380322) 97-16-70

Հայաստանի հաշվապահների եւ աուդիտորների ասոցիացիայի բոլոր անդամներին եւ ուսանողներին
Բաց հանդիպում 2002 թ. հուլիսի 26-ին, ժամը 18.00-ին,
ՀՀԱԱ-ի գրասենյակում

Շոտլանդիայի երդվյալ Հաշվապահների Ինստիտուտը /ICAS/ եւ ՀՀԱԱ-ն համագործակցում են USAID-ի աջակցությամբ իրականացվող բարեփոխումների նոր երկամյա ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրի հիմնական նպատակն է հաշվապահների եւ աուդիտորների բաց եւ ֆինանսապես անկախ ասոցիացիայի զարգացումը:

Հանդիպման նպատակն է ծրագրի ներկայացումը, անդամների եւ ուսանողների հետ երկխոսությունը, նրանց տեսակետների եւ առաջարկությունների քննարկումը, ինչպես նաեւ քննարկում այն հարցի շուրջ, թե ինչպես ասոցիացիան դարձնել ավելի օգտակար եւ հաջողակ:

Օրակարգ

- *Ծանոթություն ICAS-ին /10 րոպե/*
- *Ծանոթություն ծրագրին /10 րոպե/*
- *Հարցեր եւ դիտողություններ անդամներից եւ ուսանողներից /20 րոպե/*
- *Խմբային քննարկումներ զույգացուցիչ ըմբռնումներով /30 րոպե/*
- *Խմբային քննարկումների ժամանակ առաջացած հարցերի պատասխանները /40 րոպե/*
- *Եզրակացություն /5 րոպե/*

Հանդիպումը կկայանա 2002 թ. հուլիսի 26-ին, ժամը 18.00-ին ՀՀԱԱ-ի կենտրոնական գրասենյակում ***Երեւան, Կ. Ուլնեցու 31 /ՀՀ Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության տնտեսագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի շենք/, 5-րդ հարկ, հեռ. 24-16-85, 24-93-19, 24-93-29, էլ.փոստ՝ aaaa@arminco.com***

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ԵՎ ԱՈՒԴԻՏՈՐՆԵՐԻ ԱՍՈՑԻԱՑԻԱ» (ՀՀԱԱ) հասարակական կազմակերպությունը, USAID-ի աջակցության շրջանակներում համագործակցելով **ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ եւ ՇՈՏԼԱՆԴԻԱՅԻ ԵՐԴՎՅԱԼ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ** հետ, հայտարարում է ընդունելություն ՀՀԱԱ Որակավորման եւ ACCA Միջազգային որակավորման հաշվապահական ծրագրերի դասընթացներին:

ACCA Միջազգային որակավորման ծրագրի դիմորդները կգրանցվեն Մեծ Բրիտանիայում գտնվող ACCA կազմակերպության կողմից որպես ուսանող, կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից կազմակերպած դասընթացներին եւ յուրաքանչյուր տարվա Հունիս եւ Դեկտեմբեր ամիսներին կմասնակցեն Երեւանում անցկացվող ACCA-ի կողմից կազմակերպված քննություններին: Քննությունները հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ACCA-ի կողմից շնորհվում է Որակավորված հաշվապահի կոչում, որը ճանաչված է *աշխարհի մոտ 150 երկրներում:* ACCA Միջազգային որակավորման հաշվապահական դասընթացները եւ քննությունները անցկացվում են լավագույն մասնագետների կողմից անգլերեն լեզվով:

ՀՀԱԱ Որակավորման ծրագրի դիմորդները կգրանցվեն ՀՀԱԱ-ում, կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից կազմակերպված դասընթացներին եւ յուրաքանչյուր տարվա Հունիս եւ Դեկտեմբեր ամիսներին կմասնակցեն ՀՀԱԱ-ի կողմից Երեւանում կազմակերպվող քննություններին: Քննությունները հաջողությամբ հանձնելու դեպքում ուսանողներին ՀՀԱԱ-ի կողմից փուլ առ փուլ տրվում է տարբեր աստիճանների հաշվապահական որակավորում: ՀՀԱԱ Որակավորման դասընթացները կազմակերպվում են՝ հիմք ընդունելով ACCA Միջազգային որակավորման ծրագիրը: Դասընթացները եւ քննությունները անցկացվում են հայերեն լեզվով:

Նշված ծրագրերին դիմող մասնակիցներին **կարող է տրվել կրթաթոշակ**:

ACCA Միջազգային որակավորման եւ ՀՀԱԱ Որակավորման դասընթացներին կարելի է գրանցվել մինչեւ 2002 թ. հուլիսի 31-ը:

Ծրագրերի մասին մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար դիմեք ՀՀԱԱ-ի կենտրոնական գրասենյակ.

ACCA Միջազգային որակավորման ծրագրի համար՝ Քրիստինե Ալեքսանյանին
ՀՀԱԱ Որակավորման ծրագրի համար՝ Կարեն Ներսեսյանին

Մեր հասցեն է՝ ք.Երեւան, Կարապետ Ուլնեցու 31, V հարկ:
Հեռ. 24-16-85, 24-93-09, 24-93-19
էլ.փոստ՝ aaaa@arminco.com

«Ազգ» տպագրատուն. Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 12. 07. 2002 Գինը՝ 100 դրամ